

№ 01-2095

11. 11. 2019.

UNIVERZITET CRNE GORE

Odbor za doktorske studije i

Senat Univerziteta

PODGORICA

U vezi sa dopisom Centra za doktorske studije br. 01/2-1595/2-1 od 30.09. 2019. godine, Vijeće Filozofskog fakulteta na sjednici održanoj 11.11. 2019. godine, ponovo je razmatralo prijavu teme doktorske teze mr Eska Muratovića (obrazac PD), i utvrdilo

PREDLOG

Da Senat Univerziteta Crne Gore imenuje Komisiju za ocjenu podobnosti doktorske TEZE **Etički aspekti koncepcije humanizma kod Abdulaha Šarčevića**, mr Eska Muratovića u sastavu:

1. Prof. dr Hrvoje Jurić, Sveučilište u Zagrebu
2. Prof. dr Milenko Perović, Filozofski fakultet Novi Sad
3. Prof. dr Dragan Jakovljević, Filozofski fakultet Nikšić

Ovim se mijenja predlog Vijeća br. 01-1135 od 5. 07. 2019. godine.

DEKAN
Prof. dr Goran Barović

PRIJAVA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Esko Muratović
Fakultet	Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet Crne Gore
Studijski program	Filozofija
Broj indeksa	1/14
Ime i prezime roditelja	Džemail Muratović
Datum i mjesto rođenja	25.06.1970. Nikšić
Adresa prebivališta	ul. 141 br.2/2 81400 Nikšić
Telefon	068 869 190
E-mail	esko.muratovic@t-com.me
BIOGRAFIJA I BIBLIOGRAFIJA	
Obrazovanje:	~Doktorske studije, Studijski program filozofija, Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet Crne Gore, 2014 -; ~Diploma magistra, Studijski program filozofija, Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet Crne Gore, 2012; ~Diploma osnovnih studija, Studijski program filozofija, Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet Crne Gore, 2004; ~Gimnazija "Stojan Cerović", jezičko-kulturološki smjer, Nikšić;1989; ~Osnovna škola "Mileva Lajović Lalatović" Nikšić, 1985; Neformalno obrazovanje ~12. i 13. decembar 2018. „Kooperativno učenje kao način unapređenja učeničkih postignuća u nastavi filozofske grupe predmeta (filozofija, etika, logika)“, Podgorica, akreditovani seminar Zavoda za školstvo Crne Gore; ~29. novembar 2018. „Nastava filozofije, etike i logike u novim uslovima“, Podgorica, akreditovani seminar ZZŠ CG; ~02. - 19. aprila 2018. „Uz pomoć mapa uma do funkcionalnijih znanja“, Nikšić, akreditovani seminar ZZŠ CG; ~02. mart 2018. „Timska nastava“, Nikšić, akreditovani seminar ZZŠ CG; ~29. 09.2017. dodijeljeno zvanje nastavnik-mentor od strane Ministarstva prosvjete Crne Gore; ~06. februar 2016. „Izrada i vođenje pedagoške dokumentacije – osnova valjanog pedagoškog procesa“, Nikšić, akreditovani seminar ZZŠ CG; ~11. i 12. novembar 2016. „Oblici i metode aktivne nastave filozofije u gimnaziji koje jačaju njenu ulogu u demokratizaciji školske i šire društvene zajednice“, Bar, akreditovani seminar ZZŠ CG; ~13. decembar 2016. „Preduzetničko učenje – preduzetnička škola Modul 1“, Nikšić, akreditovani seminar ZZŠ CG;

	~09. – 10. april i 22. – 23. juni 2010. „Razvoj kritičkog mišljenja“, Nikšić, akreditovani seminar ZZŠ CG; ~14. novembar 2009. „Primjena reforme u opštoj gimnaziji – dosadašnja iskustva“, Nikšić, akreditovani seminar ZZŠ CG;
Radno iskustvo	~2018. – 2019. saradnik u nastavi na predmetu „Sociopsihologija u pomorstvu“, Fakultet za mediteranske poslovne studije Tivat (odjeljenje u Nikšiću), Univerzitet „Adriatik“ Bar; ~2017. – 2018. saradnik u nastavi na predmetu „Sociopsihologija u pomorstvu“, Fakultet za mediteranske poslovne studije Tivat (odjeljenje u Nikšiću), Univerzitet „Adriatik“ Bar; ~2006. - 2010. član Upravnog odbora JU Radio i Televizija Nikšić; ~Od 2004. i dalje - profesor filozofije, etike i logike u JU Gimnazija „Stojan Cerović“ Nikšić.
Popis radova	~E. Muratović: „Poslovna etika i Di Džordžovi podsticaji u odnosu na moralnu odgovornost, vrlinu i moralno rezonovanje“, ARHE - časopis za filozofiju, Novi Sad, Godina XV, br. 29/2018, str. 223-247; ~E. Muratović: „O korporativnoj odgovornosti američkih multinacionalnih kompanija iz domena Di Džordžove poslovne etike“, ALMANAH, Podgorica, br. 77-78, str. 203-223, 2018; ~E. Muratović: „O moralnom statusu farmaceutskih i drugih multinacionalnih korporacija u poslovnoj etici Ričarda T. Di Džordža“, Glasnik Bihora, br. 3, str. 191-207, 2018; ~E. Muratović: „Hermeneutičko-aksiološki aspekti djela Musina jama Ćamila Ramdedovića“, Glasnik Bihora, Petnjica, br. 2, str. 225-229, 2017; ~E. Muratović: „Di Džordžov etički relativizam i poslovna etika“, MATICA, Cetinje/Podgorica, Godina XVIII, br. 70, str. 459- 509, ljeto 2017; ~E. Muratović: „O nekim aspektima humanističkog diskursa istorijske nauke Šerba Rastodera“, ALMANAH, Podgorica, br. 71-72, str. 299-307, 2016; ~E. Muratović: „Moralni aspekti primjene utilitarizma na poslovnu etiku“, ALMANAH, Podgorica, br. 67-68, str. 175-187, 2015; ~E. Muratović: „O hermeneutici kao metodi istorije filozofije“, MATICA, Cetinje/Podgorica, br. 50, str. 247-293, 2012.; ~E. Muratović: „O moralnom normativitetu Di Džordžove etike međunarodnog poslovanja“, Sociološka luča, Godina IV, br. 2, Nikšić, str. 82-92, 2012; ~E. Muratović: „Etičke dileme povodom ideala tolerancije“, ALMANAH, Podgorica, br. 53-54, str. 135 – 153, 2012; ~E. Muratović: „O problemu jezika u filozofskoj hermeneutici“, TOKOVI, Berane, br. 1, str. 261 – 283, 2010.
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Etički aspekti koncepcije humanizma kod Abdulaha Šarčevića

Na engleskom jeziku

Ethical Aspect of Humanism Concepts at Abdulah Šarčević's

Obrazloženje teme

Predmet istraživanja spada u domen filozofsko-etičkih sagledavanja, kao i istraživanja dometa humanističke etike, ne samo jugoslovenske, već i evropske filozofske tradicije, budući da rad tematizuje djela jednog od najznačajnijih bosanskih i jugoslovenskih mislilaca Abdulaha Šarčevića, kao i njegov sveukupni doprinos filozofiji. U radu će biti riječi o njegovom ukupnom filozofskom opusu uopšte, doprinosu u pogledu utemeljenja i pozicioniranja njegove humanističke etike promišljane u kontekstu rasvjetljavanja etičko-antropoloških aspekata u odnosu na mnoge humanističko-moralne fenomene savremene epohe. Kada etika uopšte i svaka etička koncepcija teže i trebaju težiti univerzalnosti, univerzalnom obuhvatanju moralnoga fenomena, i u deskriptivnom, i u normativnom pogledu, uz isticanje posebnog značaja bavljena filozofskom problematikom ovog stvaraoča što se očitava u činjenici da je Šarčevićev opus malo, gotovo nikako, naučno istraživan, a potom, niti odgovarajuće vrednovan, naročito na nivou etike. Shodno tome, ovo istraživanje će dati jedno posve naučnoobuhvatno viđenje cjeline, značaja i dometa Šarčevićevog etičko-moralnog i filozofsko-humanističkog diskursa, kako bi se kroz sagledavanje i analizu njegovog djela kritički, najprije, tumačilo i razumijevalo, a potom i interpretiralo filozofsko stajalište kome pripada, sa pozicioniranjem njegovog filozofskog djelovanja. Posebno će u fokusu biti određene čovjeka i čovječnosti u duhu etičko-antropofilno mišljenog svijeta i života, sa naglaskom na neprepoznate fenomene morala i moralne odgovornosti, društvenih i političkih nesloboda i diskriminacija, koje će u smislu kritičkog razobličavanja biti u službi nadilaženja i prevazilaženja najočitovanijih predrasuda i zabluda savremenog čovjeka i čovječanstva. U tom smislu će u sklopu date filozofsko-etičke teorije, uz dosljedan istraživački napor u odnosu na Šarčevićev naučno-teorijski i društveni angažman, biti važno odrediti nedvojbene i nužne relaciju koje će rezultirati, kako teorijskim, tako i praktičko-etičkim konsekvencama. Pošto je etika dobrim dijelom kao i društveno-politička praksa uspjela otkloniti mnoge granice koje su povijesno temeljene i oblikovanje unutar ljudskog svijeta, to nam kazuje da će ovako postavljena tematizacija biti i u mogućnosti (us)postavljanja novih granica stremljenja ka *humanumu* življenja i života u čijim se okvirima trebaju razgraničiti uvidi i saznanja da svaka emancipacija iza sebe skriva neku drugu ili novu neslobodu i diskriminaciju. Uz nalog ka filozofsko-hermeneutičkom zahvatu Šarčevićevih rasprava, situiraju se mnoga etička pitanja koja se u (de)humanizovanom svijetu pretaču i reflektuju u totalitet(u) moralnog praksisa, na čijim osnovama on gradi svoje filozofsko-etičke rasprave, uz doslovnu afirmaciju načela otvorenog dijaloga, moralne zapitanosti i odgovornosti, kao i načela priznavanja Drugog u kulturnom, naučnom i životnom prostoru, u čijim koordinatama boravi grandiozan humanistički diskurs koji valja predstaviti.

Pregled istraživanja

Ako moral teži univerzalnome obuhvatu, i u pogledu subjekta i u pogledu objekta, moralnih dužnosti, uz utemeljivanje opšte-ljudskih vrijednosti, onda se i na suštinu morala kroz univerzalno važenje moralnog pravila, treba gledati kao na konstantno otvoren nalog ka univerzalizaciji i pretakanju moralno normiranog ljudskog svijeta u konkretne životne situacije i individualne postupke. Naime, ukoliko uloga etike, s obzirom na moralni fenomen uopšte, i s obzirom na konkretne situacije djelovanja, upravo leži u produbljenoj refleksiji, nudeći orijentaciju u sferi djelovanja uopšte, kao i u sferi moralnosti, onda će se posredovanjem Šarčevićevog kritičkog mišljenja usmjerenog ka djelatnom ljudskom svijetu, u kojem će se u odnosu na vladajuće moralne principe, načela i kriterijume doći, ne samo do sagledavanja uloge etike u odnosu na djelatni svijet prava, politike i ideologije, već će se uočiti i figuriranje etike kao individualne duhovne vježbe usmjerene na duhovno uzdizanje (rast i razvoj) pojedinca,

kultivisanje pojedinačeva karaktera, sa odgovarajućim implikacijama za njegove odnose s drugima. I dok Šarčević nastoji sačuvati dijalog ideja, rekonstruisati njihov novi diskurs sa promišljanjem novog svijeta koji nas oslobađa za ljudsko, kosmocentričko stanovanje i vraćanje u ono što je naše vlastito, čime nije moguće na bilo koji način upravljati, tom i takvom svijetu treba jedna nova etika sa pitanjima identiteta i slobode. Ovaj rad je i prvi ozbiljan naučni pokušaj da se u akademskoj zajednici obuhvati i pozicionira filozofski angažman Abdulaha Šarčevića koji u sklopu obitavalištva humanizma zalazi u strukturu čovjekovih monologa kao što su: rad i djelovanje, jezik i mišljenje, stvaralaštvo i kulturalitet, društvenost i povijesnost, tradicionalitet i modernitet. U tom smislu, u radu će se redefinisati i kritički predstaviti humanistička dimenzioniranost Šarčevićeva djela, kao i kontekstualnost etičkih aspekata istih, kako bi se odredila savremenost Šarčevićevog mišljenja i njen značaj za dalji razvoj filozofije. Etičko-moralni fenomeni ljudske stvarnosti izraz su dubljeg procesa u Šarčevićevoj filozofsko-etičkoj vizuri čovjeka i čovječnosti, sa kojim će se interpretiranje i promišljanje istine i slobode, dobra i sreće, dužnosti i odgovornosti, prava i pravde okretati, ne samo ka permanentnom proizvođenju moralnog univerzuma i ljudskog univerzuma uopšte od strane čovjeka, već i ka opreznom kretanju čovjeka unutar započetoga univerzuma života i prirode, za koji znamo da je oduvijek čovjekova kuća, čemu predstoji da mu se uz pomoć etike napiše i tome primjeran kućni red. A potom je veoma važno pokazati i kako će se uz Šarčevićevo sagledavanje protivrječnosti u situiranju ljudskih prava i uočavanje paradoksa unutar svijeta ljudskih odgovornosti doći do uvida kako ljudska prava, ne samo da imaju egzistencijalno značenje u svakom razdoblju i svakoj zemlji, već i kako se kao osnova ljudske solidarnosti opiru fašizmu, nacionalsocijalizmu, svakoj formi teorijskog i praktičkog totalitarizma. Prema tome, kako i sam Šarčević između ostalog kaže u svom djelu *Ovažnost slobode i etika ljudskih prava*: „Pred nas iskrsava imperativ da se ne mogu zahtijevati prava a da se ujedno ne zahtijevaju dužnosti i odgovornosti, koje sačinjavaju infrastrukturu slobode koja nije ispala iz društvene i državne solidarne zajednice, a koja je u osnovama mirnog demokratskog društva.“ U okvirima Šarčevićevog poziva na respekt za ljudsko dostojanstvo postavlja se pitanje, ne samo o izvorima, obimu i granicama narušavanja humanuma, već i o granicama etičkog načina prosuđivanja, koje se pojavljuju kada se u igru uvedu pitanja o pravičnosti, ali i moralne obaveznosti, »uvlačeći nas u scenarije u kojima i pojmovi autentičnog života dobrote i pravednosti, identiteta i ljudskog dostojanstva, bitno mijenjaju svoj smisao.« Shodno rečenom, ovaj doktorski rad biće pokušaj sistematičnog uvida u Šarčevićeva djela i sagledavanje njegovog cjelokupnog filozofsko-etičkog doprinosa humanizaciji ljudskog svijeta.

Cilj i hipoteze

Doktorska disertacija *Etički aspekti koncepcije humanizma kod Abdulaha Šarčevića* ima za cilj da:

- predstavi najznačajnije filozofske koncepte u domenu humanističke etike;
- da prikaže temeljne strukture etičkog sagledavanja Šarčevićeve humanističko-etički utemeljene filozofije;
- odredi izvore, obim, granice i mogućnosti etičko-moralnog rezonovanja i mišljenja u okvirima humanistički viđenog i mišljenog svijeta;
- pokaže koliki je značaj Šarčevićeve filozofije u domenu ustrojstva jedne nove etike za univerzalistički humanizam i transhumanizam;
- predstavi kritičke potencijale, etičku osobenost i aktualnost Šarčevićevog promišljanja položaja čovjeka u modernom svijetu i vremenu;
- odredi filozofske dimenzije etičkih pitanja i problema u Šarčevićevoj filozofiji;
- dodemo do teorijskih obrazaca sposobnih za rješavanje moralnih konflikata pod vidom uvažavanja i obzirnosti;

dokaže koliko je Šarčevićev angažman relevantan u pogledu novijih filozofskih istraživanja u domenu humanističke etike;

- uporedi humanističke mogućnosti etike i domet etike uopšteno;
- pokaže kako sloboda djelovanja, kad treba radikalno promišljati i revidirati one kategorije s kojima raspolažemo, upućuje na etičko promišljanje prema socijalno-političkim implikacijama, uz priznavanje i neizbježnost moralnih konflikata "prirođenih" međuljudskim odnosima;
- ukaže na prirodu diskriminacijskih obrazca koji »Drugoga« i »drugacije« pripuštaju u svoj moralni vidokrug, u najboljem slučaju kao objekt, što ujedno objektivira i njegovu egzistenciju i čini od njega/njih puki pasivni, manipulativni objekt;
- ukaže na obuhvatnije etičko-moralne zahtjeve i zadatke kojima se iznova trebamo i moramo vraćati.

Uz nastojanje da se dá doprinos razumijevanju etičko-humanistički postulirane filozofije Abdulaha Šarčevića, kao i misaonog okvira kome pripada, bitno je uspostaviti nekoliko hipoteza koje predstavljaju polaznu tačku istraživanja:

H1: Na osnovu sprovedenih polaznih istraživanja i bližeg upoznavanja sa filozofijom ovog autora, pretpostavlja se da analiza ukazuje na mogućnost koncipiranja i utemeljenja jedne nove humanističke etike;

H2: Etika kod Šarčevića predstavlja poziv na pobudu da »moralno« bude indignacija nad postojećim, sa težnjom i nadom u mogućnost drugačijega nego što jeste, a može, i treba, da bude prvi i neophodan podsticaj za čin i na djelo što iz njega proishodi;

H3: Doprinos ove humanistički utemeljene etike ogledaće se u kritici moralne svijesti, o mogućnostima i dometima te i takve svijesti, sa uvidima na što nas sve etička refleksija obavezuje kao ljude, kao moralna bića i kao građane.

H4: Budući da etika nije konstitutivna za moral, kao što ni moralnost nije svojstvo etičke refleksije, kad se svaki čovjek treba boriti za sopstvenu čovječnost, nikad ne smije zamagliti svoju (kao ni tuđu) ljudsku bit svim onim što će tokom života ugraditi u svoj lični identitet, što nas upućuje da su etika i etička refleksija uvijek upućeni na praksu i djelovanje.

H5: U negativnom, globalistički datom kontekstu, etika se u današnjem svijetu itekako zna instrumentalizovati da bi učvršćivala neku ideologiju kao »lažnu svijest«, s njezinim diskriminatornim, represivnim, autoritarnim i totalitarnim aspektima, iznevjeravajući svoj zadatak kritičkog pristupa, ne samo vladajućem moralu, nego i fenomenu morala uopšte.

Materijali, metode i plan istraživanja

Ovo istraživanje zahtijeva predano čitanje i analizu djela spomenutog autora, kao i njihovo poređenje sa filozofsko-etičkim gledištima drugih autora srodne teorijske pozadine, ali i mislioca dijametralne provenijencije, kako bi se došlo do relevantnih zaključaka o Šarčevićevoj misaonoj poziciji. U tom smislu, riječ je, s jedne strane, o značajnim humanistički usmjerenim etičarima i filozofima iz jugoslovenskog kruga, ali i drugim filozofima i etičarima s čijim stavovima ćemo uporediti gledišta ovog etičara, s druge strane. Pored toga, važno će biti uočiti i pratiti liniju uticaja da bi se podrobnije mogla odrediti autentičnost Šarčevićeve filozofske participacije u okvirima šire humanističko-etičke tradicije. U **metodološkom smislu**, između ostalih, u radu će biti kombinovane post-pozitivistička i deduktivna metodološka paradigma. Sa prvom će se, ne samo konsultovati, već i inkorporirati što više relevantnih izvora, teorija i istraživača, a sa drugom paradigmom će se iz opštih teorijskih postavki i uvida analitički razlagati temeljni problemi. Da je Šarčević hermeneutički duboko raspravljao sa najvećim misliocima, ne samo savremene epohe, uz stalno prisutan obzir da ne postoji jedna prosta istina ili realnost, njegove eksplikacije će se

trahirati i kroz angažman fenomenološke metode sa kojom se raskriva i oblikuje nova naučno-saznajna perspektiva u njenom holističkom hodu kada se predmetnost spoznaje i razumije(va) u odnosu na kontekst problema. Osim toga, kao jedna od osnovnih metodoloških paradigmi koja će biti zastupljena u ovom radu jeste teorija kritičnosti, čijim posredovanjem će se kroz vrednovanje uobličavati određeni aspekti (korpusi) istraživanja, kada često iskrsava pitanje: na čijim, kojim i kakvim vrijednostima je sve to zasnovano? Suštinske vrijednosti su svakako vrijednosti etike, na što ukazuju i Šarčevićeve etičko-moralne poruke i pouke. Preciznije, rad će se bazirati na humanističkoj etici i u okviru iste biće obrađivana etička stanovišta Abdulaha Šarčevića. Zaključci dobijeni navedenom metodikom upoređivaće se sa hipotetičkim stavovima u cilju razvijanja novih uvida, a to će rezultirati da se, ne samo istorijski već i analitično sagleda Šarčevićev etičko-humanistički opus i filozofsko djelovanje.

Očekivani naučni doprinos

Iako su neke filozofije i etike, poput humanističke etike, nerijetko prevladane, ponekad se, upravo za tretiranje savremenih filozofija, procjenjuje da u datom sagledavanju istih leži kodificiranost za apstrahovanje najbitnijih savremenih filozofsko-etičkih upitanosti. Pa će se u tom smislu očitovati i kontinuirana povezanost filozofskih preokupacija jugoslovenskih humanističkih mislilaca sa društvenim tendencijama, i otvoren nalog da se pomenute što bolje razumiju, na što nas obavezuje današnje filozofsko istraživanje - da se, ne samo osvrne, nego i zadrži na razini sa koje filozofsko uzdignuće ovih prostora najdublje i najvjerodostojnije (za)počinje, pogotovo ako se uzme u obzir neistraženost puta, smisla i vrijednosti stvaralačkog opusa poput Šarčevićevog. To nas utemeljuje u svojevrsnom naučnom fakticitetu prema kojem svako filozofsko istraživanje počinje razmatranjem filozofskih pretpostavki određene filozofske škole i epohe mišljenja, da bi se predstavio i određeni filozofski doprinos, najneposrednije potvrđen u razjašnjavanju i tumačenju određenih pretpostavki, s ciljem omogućavanja daljnjeg traganja za istinama čovjeka, svijeta i života, što je ne samo temeljni, već i stalno otvoreni, zahtjev koji stoji pred filozofijom kao duhovnom djelatnošću. U teorijskom smislu, na sličan način, povezuje se pitanje o smislu etike sa pitanjem o smislu života, uz potrebu da se istodobno ukaže na poziciju kompletnog čovjeka u savremenom svijetu u modusu otuđenja i postvarenja, kako bi se iznova mogli suočavali sa moralnim dilemama, profesionalno-etičkim konfliktima, teškoćama usklađivanja iskustva sa uvjerenjima, sukobima razuma i emocija, krizama smisla, potragom za identitetom, kao i problemima sa ljudima ili sopstvenom stvarnošću. U širokom spektru Šarčevićevih rasprava sa učenjima najznačajnijih mislilaca modernog vremena, ovim radom će se hermeneutizovati visok stepen njegovog kritičkog potencijala, etička osobenost i aktuelnost njegovog promišljanja položaja čovjeka u savremenom svijetu. Istovremeno, ovaj rad nastoji pokazati kako se humanizam pretače u transhumanizam, kao što je na isti način moguće napraviti prijelaz od inherentne vrijednosti života, odnosno od čovječnosti prema životu kao centralnoj (fokalnoj) točki moralne i etičke refleksije. Osim toga, predstavljanje ovako postavljene i usmjerene Šarčevićeve humanistički angažovane etike vrhuniće se u širem opsegu postavljenih etičko-moralnih pitanja, kao i odnosu na ono ne-ljudsko, prema kojem humanistički biocentizam pomijera pažnju sa čovjeka na živi svijet uopšte (odnosno na sva živa bića), a da pri tom ne izgubi iz vida čovjeka i ono ljudsko.

Ako se ima u vidu da Abdulah Šarčević nije obrađivan u doktorskim disertacijama, niti u Crnoj Gori niti šire, ovakav rad bi dao veliki doprinos razumijevanju humanističke etike uopšte, i dao nove uvide u pogledu sagledavanja iste.

Spisak objavljenih radova kandidata

~E. Muratović: „Poslovna etika i Di Džordžovi podsticaji u odnosu na moralnu odgovornost,

„vlinu i moralno rezonovanje“, *ARHE* časopis za filozofiju, Novi Sad, Godina XV, br. 29/2018, str. 223-247;

~E. Muratović: „O korporativnoj odgovornosti američkih multinacionalnih kompanija iz domena Di Džordžove poslovne etike“, *ALMANAH*, Podgorica, br. 77-78, str. 203-223, 2018;

~E. Muratović: „O moralnom statusu farmaceutskih i drugih multinacionalnih korporacija u poslovnoj etici Ričarda T. Di Džordža“, *Glasnik Bihora*, br. 3, str. 191-207, 2018;

~E. Muratović: „Hermeneutičko-aksiološki aspekti djela Musina jama Čamila Ramdedovića“, *Glasnik Bihora*, Petnjica, br. 2, str. 225-229, 2017;

~E. Muratović: „Di Džordžov etički relativizam i poslovna etika“, *MATICA*, Cetinje/Podgorica, Godina XVIII, br. 70, str. 459-509, ljeto 2017;

~E. Muratović: „O nekim aspektima humanističkog diskursa istorijske nauke Šerba Rastodera“, *ALMANAH*, Podgorica, br. 71-72, str. 299-307, 2016;

~E. Muratović: „Moralni aspekti primjene utilitarizma na poslovnu etiku“, *ALMANAH*, Podgorica, br. 67-68, str. 175-187, 2015;

~E. Muratović: „O hermeneutici kao metodi istorije filozofije“, *MATICA*, Cetinje/Podgorica, br. 50, str. 247-293, 2012;

~E. Muratović: „O moralnom normativitetu Di Džordžove etike međunarodnog poslovanja“, *Sociološka luča*, Godina IV, br. 2, Nikšić, str. 82-92, 2012;

~E. Muratović: „Etičke dileme povodom ideala tolerancije“, *ALMANAH*, Podgorica, br. 53-54, str. 135 – 153, 2012;

~E. Muratović: „O problemu jezika u filozofskoj hermeneutici“, *TOKOVI*, Berane, br. 1, str. 261 – 283, 2010.

Pored navedenog, kandidat je objavio niz članaka, prikaza, intervjuja i recenzija iz različitih domena i oblasti filozofije.

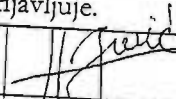

Popis literature

1. Aristotel: Nikomahova etika, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, Sremski Karlovci/Novi Sad, 2003;
2. Čović, Ante: Etika i bioetika. Razmišljanja na pragu bioetičke epohe, Pergamena, Zagreb, 2004;
3. Đurić, Mihailo: Humanizam kao politički ideal, Srpska književna zadruga, Beograd, 1968;
4. Fromm, Erich: Čovjek za sebe. Istraživanje o psihologiji etike, Naprijed, Zagreb, 1980;
5. Filipović, Muhamed: Moralni aspekt javnog djelovanja, Studio a-roto press, Sarajevo, 2007;
6. Hajdeger, Martin: Pismo o humanizmu, u: Putni znakovi, Plato, Beograd, 2003;
7. Her, Ričard Mervin: Moralno mišljenje, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2005;
8. Jakovljević, Dragan: Savremena filozofija morala (prir.), Ratio, Podgorica/Beograd, 2002;
9. Jaspers, Karl: O uslovima i mogućnostima jednog novog humanizma, Ljetopis matice srpske, Novi Sad, 2001,
10. Jonas, Hans: Princip odgovornost, Veselin Masleša, Sarajevo, 1990;
11. Jurić, Hrvoje: Iskušenja humanizma, Filozofska istraživanja, Zagreb, 2018;
12. Jurić, Hrvoje: Etika odgovornosti Hansa Jonasa, Pergomena, Zagreb, 2010;
13. Kant, Imanuel: Kritika praktičnog uma, BIGZ, Beograd, 1990;
14. Kangrga, Milan: Etika i sloboda, Naprijed, Zagreb, 1966;
15. Marković, Mihailo: Humanizam i dijalektika, Prosveta, Beograd, 1967;
16. Markuze, Herbert: Čovjek jedne dimenzije, Veselin Masleša, Sarajevo, 1968;
17. Muminović, Rasim: Ethos i ljudsko bivstvovanje, Veselin Masleša, Sarajevo, 1989;

18. Mur, Džordž Edvard: Principi etike, Plato, Beograd, 1998;
19. Pavićević, Vuko: Ogledi o humanizmu, Prosveta, Novi Sad, 1977;
20. Petrović, Gajo: Mogućnost čovjeka, Studentski centar sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1969;
21. Sartr, Žan Pol: Egzistencijalizam je humanizam, u: Filozofski spisi, Nolit, Beograd, 1981;
22. Stojanović, Svetozar: Savremena meta-etika, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1991;
23. Šarčević, Abdulah: Slobodno djelo čovjeka kao bit istine u filozofiji, Skoplje, 1956;
24. Šarčević, Abdulah: Izvorni smisao otuđivanja i očovječivanja čovjeka, Kultura, Skoplje, 1958;
25. Šarčević, Abdulah: Otuđenje čovjeka i njegov zavičaj. Filozofija Karla Jaspersa, Skoplje 1960;
26. Šarčević, Abdulah: Iskon i smisao. Čovjek i sudbina kulture zapada, Svjetlost, Sarajevo, 1971;
27. Šarčević, Abdulah: Sfinga Zapada: na putevima izricanja neizrecivog, Studentski centar sveučilišta: Zagreb, 1972;
28. Šarčević, Abdulah: Iskustvo i vrijeme: hermeneutika i kritika, Svjetlost, Sarajevo, 1981;
29. Šarčević, Abdulah: De homine, mišljenje i moderni mit o čovjeku, Veselin Masleša, Sarajevo, 1986;
30. Šarčević, Abdulah: Čovjek i moderni svijet, Svjetlost, Sarajevo, 1988;
31. Šarčević, Abdulah: Iskustvo vremena, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 1993;
32. Šarčević, Abdulah: Odvažnost slobode. Etika ljudskih prava, Pravni centar FOD BiH, 2000.

SAGLASNOST PREDLOŽENOG/IH MENTORA I DOKTORANDA SA PRIJAVOM

Odgovorno potvrđujem da sam saglasan sa temom koja se prijavljuje.

Prvi mentor	Prof. dr Hrvoje Jurić	
Drugi mentor		(Potpis)
Doktorand	Esko Muratović	

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da doktorsku disertaciju sa istom temom nisam prijavio/la ni na jednom drugom fakultetu.

U Nikšiću
 (navesti datum)

Ine i prezime doktoranda
Esko Muratović

Sveučilište u Zagrebu
VIJEĆE DRUŠTVENO- HUMANISTIČKOG PODRUČJA

Na temelju članka 24. Statuta Sveučilišta u Zagrebu, na prijedlog Povjerenstva za utvrđivanje kriterija i potvrdu izbora u zvanja,

Vijeće društveno- humanističkog područja potvrđuje da je

dr. sc.

HRVOJE JURIC

izabran

u znanstveno-nastavno zvanje

izvanrednog profesora

u području humanističkih znanosti,

polje: filozofija

grana: etika

na Filozofskom fakultetu

na vrijeme od pet godina

Broj: 640-03/13-03/217

Zagreb, 18. prosinca 2013.

PREDSJEDNIK VIJEĆA DRUŠTVENO- HUMANISTIČKOG PODRUČJA

Prof. dr. sc. Lajoš Žager

Izv. prof. dr. sc. Hrvoje Jurić
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Biografija

Rođen je 4. 8. 1975. u Bihaću (Bosna i Hercegovina), gdje je završio osnovnu školu (1981.–1989.) i gimnaziju (1989.–1993.). Od 1993. do 1998. studirao je filozofiju i komparativni studij hrvatske kulture na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, gdje je diplomirao s radom na temu „Praktična filozofija i filozofijska hermeneutika Hans-Georga Gadamera“ (mentor: prof. dr. sc. Ante Pažanin). Akademске godine 1995./1996. primio je Rektorovu nagradu Sveučilišta u Zagrebu, a 1995./1996. i 1996./1997. bio je stipendist Grada Zagreba. Akademске godine 1998./1999. upisao je poslijediplomski studij filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je doktorirao 2007. obranivši disertaciju pod naslovom „Etika odgovornosti Hansa Jonasa“ (mentor: prof. dr. sc. Ante Čović).

Od 2000. je zaposlen na Odsjeku za filozofiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, najprije kao znanstveni novak na projektu „Bioetika i filozofija“, a potom i kao mladi asistent, asistent i viši asistent na Katedri za etiku. 12. 11. 2009. izabran je u znanstveno-nastavno zvanje docenta, a 18. 12. 2013. u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora. Od zaposlenja do danas kontinuirano je sudjelovao u izvedbi nastave iz etičkih i bioetičkih predmeta i kolegija na preddiplomskom i diplomskom studiju, inovirajući pritom sadržaje postojećih predmeta i kolegija te koncipirajući nove. Od akademske godine 2012./2013. sudjeluje i u izvedbi nastave na poslijediplomskom studiju filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Od akademske godine 2015./2016. je predstojnik Katedre za etiku u Odsjeku za filozofiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a od akademske godine 2016./2017. je pročelnik Odsjeka za filozofiju.

Bio je mentor više od pedeset diplomskih radova i pet uspješno obranjenih doktorskih disertacija na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a u toku je izrada daljnjih 19 diplomskih radova i 10 doktorskih disertacija pod njegovim mentorstvom. Od 2005. je mentor studentskih bioetičkih radionica koje se održavaju u sklopu međunarodne znanstveno-kulturne manifestacije *Lošinjski dani bioetike*, 2009. je bio ko-mentor studentske sekcije u okviru simpozija „Filozofija i mediji“ na međunarodnoj znanstveno-kulturnoj manifestaciji *18. Dani Frane Petrića* u Cresu, 2013. je mentorirao sedam studentica diplomskih i poslijediplomskih studija s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu koje su sudjelovale na ERASMUS ljetnoj školi „Bioethics in Context II: Autonomy, Dignity, and Life as Fundamentals in Bio- and Medical Ethics“ u Retimnu (Grčka), a 2016. je mentorirao petero studenata poslijediplomskih studija s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu koji su sudjelovali na ljetnoj školi „Bioethik im Kontext III: Bioethik als wissenschaftliches und gesellschaftliches Projekt – Die Idee einer integrativen Bioethik“ u Tutzingu (Njemačka).

Gostujući je predavač na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu od 2008. (preddiplomski studij medicine, preddiplomski studij medicine na engleskom jeziku, sveučilišni diplomski studij sestrinstva, poslijediplomski doktorski studij „Javno zdravstvo“, poslijediplomski doktorski studij neuroznanosti) i na Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu od 2011. (specijalistički diplomski stručni studij sanitarnog inženjerstva). Kao gostujući predavač održavao je predavanja i u Centru za ženske studije u Zagrebu od 2011. do 2017. (obrazovni program „Ženski studiji“), te na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu (specijalistički

poslijediplomski studij „Medicina i pravo“, 2010.–2011.), na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu (diplomski studij, 2011.–2012.), na Pravnom fakultetu Univerziteta u Bijaću (preddiplomski studij, 2013.), te u udruzi GONG iz Zagreba (obrazovni program „Građanska pismenost“, 2012.).

Kao znanstveni novak i suradnik-istraživač sudjelovao je u provedbi četiriju znanstvenih projekata što ih je financiralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske: „Bioetika i filozofija“ (2000.–2002.; voditelj projekta: prof. dr. sc. Ante Čović), „Bioetika i filozofija“ (2002.–2005.; voditelj projekta: prof. dr. sc. Ante Čović), „Zasnivanje integrativne bioetike“ (2007.–2013.; voditelj projekta: prof. dr. sc. Ante Čović), te „Kulturna animalistika: književni, folkloristički, etnološki i kulturnoantropološki prilozi“ (2011.–2013.; voditeljica projekta: dr. sc. Antonija Zaradija-Kiš). Od 2006. do 2011. bio je suradnik međunarodnog znanstvenog projekta „Bioethik im südosteuropäischen Raum. Chancen, Probleme und praktische Perspektiven der Konstitution öffentlicher ethischer Diskurse unter Umbruchsbedingungen“ i međunarodnog znanstvenog programa „Südosteuropäisches Netzwerk 'Integrative Bioethik'“, čiji su voditelji bili prof. dr. sc. Walter Schweidler i prof. dr. sc. Ante Čović, a financirale su ih njemačke zaklade DAAD i Volkswagen-Stiftung. 2006. i 2007. bio je suradnik međunarodnog projekta „Gender Stereotypes in Science in South Eastern European Countries“ (koordinatorka: prof. dr. sc. Marina Calloni), koji je financirao UNESCO. Od 2013. je suradnik u međunarodnom projektu „Bioethik im Kontext / Bioethics in Context“ (koordinator: prof. dr. sc. Thomas Sören Hoffmann), s financijskom potporom Europske komisije, njemačke zaklade DAAD i Akademije za političko obrazovanje u Tutzingu. Tijekom 2012. i 2013. sudjelovao je kao suradnik u projektu Fonda za razvoj Sveučilišta u Zagrebu „Integrativna bioetika: razvijanje centra izvrsnosti i doktorskog studija na Sveučilištu u Zagrebu“ (voditelj: prof. dr. sc. Ante Čović). 2015., 2016. i 2017. bio je voditelj znanstvenog istraživanja „Teorijska uporišta i praktičke implikacije europske bioetike“ s potporom Sveučilišta u Zagrebu. U dva navrata (2005. i 2007.) bio je na studijskom boravku na Ruhrskom sveučilištu u Bochumu (Njemačka).

Od osnivanja, 2013., suradnik je i tajnik Centra za integrativnu bioetiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a od 2014. je suradnik i glavni tajnik Znanstvenog centra izvrsnosti za integrativnu bioetiku, koji je proglašen 10. 11. 2014. odlukom ministra znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske te se ostvaruje pri Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu kao instituciji nositeljici Centra. Od osnivanja 2017. godine, voditelj je Sveučilišnog centra za integrativnu bioetiku Sveučilišta u Zagrebu.

Sudjelovao je s izlaganjima na više od 30 domaćih i više od 70 međunarodnih znanstvenih skupova, a na dvadesetak drugih domaćih i međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova sudjelovao je kao slušač i diskutant. Osim toga, održao je u Hrvatskoj i inozemstvu sedamdesetak javnih predavanja o filozofijskim, znanstvenim i društveno-političkim temama, te sudjelovao kao izlagač na brojnim javnim tribinama i promocijama knjiga. Redovito održava predavanja o etičkoj i bioetičkoj problematici na stručnim seminarima za srednjoškolske nastavnike, prvenstveno nastavnike filozofske grupe predmeta.

Tijekom preddiplomskog studija bio je jedan od osnivača te pomoćni urednik (1996.–1997.) i glavni urednik (1997.–1998.) časopisa za filozofiju studenata Hrvatskih studija *Scopus*, kao i član uredništva „Biblioteke Scopus“ (1997.–1998.). Od 1999. do 2006. bio je pomoćni urednik časopisa *Filozofska istraživanja* i *Synthesis philosophica*, te biblioteke „Filozofska istraživanja“ pri Hrvatskom filozofskom društvu, a od 2006. nadalje je zamjenik glavnog i odgovornog urednika navedenih časopisa i biblioteke. Od 1998. do 2004. bio je izvršni

urednik biblioteke „Bioetika“ u zagrebačkoj izdavačkoj kući Pergamena. Također je član uredništva znanstvenih časopisa *Jahr* (od osnivanja 2010.), *The Holistic Approach to Environment* (od osnivanja 2011.), *In medias res* (od osnivanja 2012.) te *Časopis za primijenjene zdravstvene znanosti* (od osnivanja 2015.), kao i član uredništva internetskog časopisa *H-alter* (2005.–2010.) te savjeta časopisa *Novi Plamen* (od 2006.).

Uredio je 39 programskih publikacija za domaće i međunarodne znanstvene skupove, većinom one u organizaciji Hrvatskog filozofskog društva, kao i nekoliko drugih publikacija. Uredio je osam tematskih blokova u časopisu *Filozofska istraživanja* i četiri tematska bloka u časopisu *Synthesis philosophica*, te po jedan tematski blok u časopisima *Scopus*, *Quorum* i *Sarajevske sveske*. Između 2003. i 2009. priredio je sedam tematskih ciklusa u okviru emisije „Zoofon“ na III. programu Hrvatskog radija (urednica: Giga Gračan), a tijekom 2002. i 2003. je, s dr. sc. Tončijem Matulićem, bio urednik i voditelj serijala od devet studijskih emisija „Dvogled – etika, bioetika“ na I. programu Hrvatske televizije.

Kao interni recenzent, napisao je gotovo stotinu stručnih recenzija znanstvenih članaka i knjiga za hrvatske časopise i izdavače.

Od 2002. do 2006. godine bio je glavni tajnik, a od 2007. nadalje član Organizacijskog odbora međunarodne znanstveno-kulturne manifestacije *Dani Frane Petrića*, koja se svake godine u organizaciji Hrvatskog filozofskog društva održava u Cresu. Od 2002. godine je glavni tajnik međunarodne znanstveno-kulturne manifestacije *Lošinjski dani bioetike*, koja se svake godine održava u Malom Lošinj u organizaciji Hrvatskog filozofskog društva, Hrvatskog bioetičkog društva i Grada Malog Lošinja. Od 2008. do 2010. godine bio je koordinator međunarodne konferencije *Südosteuropäisches Bioethik-Forum / Southeast European Bioethical Forum* (Opatija, 2008.; Sarajevo, 2009.; Beograd, 2010.). Bio je član organizacijskih i programskih odbora za tri domaća i sedamnaest međunarodnih znanstvenih skupova, tajnik organizacijskih i programskih odbora za pet domaćih i četrnaest međunarodnih znanstvenih skupova, predsjednik organizacijskog odbora jednog međunarodnog skupa, supredsjednik programskog odbora jednog međunarodnog skupa i potpredsjednik organizacijskog odbora jednog domaćeg skupa. 2009., 2010., 2011. i 2013. bio je autor i voditelj projekta „Bioetika – pitanja života i smrti“ u zagrebačkom Centru za kulturu Trešnjevka, u okviru kojega su održavana javna predavanja i diskusije o bioetičkoj problematici.

Član je Hrvatskog filozofskog društva od 1999. godine. 1999. i 2000. bio je član Upravnog odbora i tajnik Hrvatskog filozofskog društva, a od 2002. do danas obnaša dužnost administrativnog tajnika Hrvatskog filozofskog društva. Od 2007. je član Odbora za međunarodnu suradnju Hrvatskog filozofskog društva, a od 2012. član Odbora za arhivu Hrvatskog filozofskog društva. Od osnivanja, 2000., član je Hrvatskog bioetičkog društva, gdje je od 2012. do 2016. djelovao kao član Upravnog odbora i od 2013. kao voditelj zagrebačke podružnice Društva, a 2016. je izabran za predsjednika Društva. Također je, od 2011., počasni član Bioetičkog društva Srbije.

Od 2007. je član, a od 2013. predsjednik Državnog povjerenstva za provedbu natjecanja iz logike i filozofije učenika/ica srednjih škola pri Agenciji za odgoj i obrazovanje, gdje sudjeluje u izradi testova iz filozofije i provedbi testiranja na školskoj, županijskoj i državnoj razini, te u postupku izboru kandidata za Međunarodnu filozofsku olimpijadu. Od 2006. do 2009. bio je član stručnih povjerenstava za prosudbu udžbenika iz filozofije i etike pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. 2015. i 2016. bio je član

stručnih radnih skupina za izradu predmetnih kurikula iz Filozofije i Etike u sklopu Cjelovite kurikularne reforme.

Član Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu bio je od 2004. do 2014. (od 2004. do 2009. kao predstavnik znanstvenih novaka i asistenata, a od 2009. do 2014. kao predstavnik Odsjeka za filozofiju) te ponovno od 2016. (kao pročelnik Odsjeka za filozofiju). Od 2009. do 2017. bio je član Etičkog povjerenstva, od 2011. je član Etičkog povjerenstva za znanstveno-istraživački rad Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Od 2015. do 2017. bio je član Povjerenstva za stegovnu odgovornost studenata na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 2017. je član Povjerenstva za utvrđivanje stegovne odgovornosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 2009. godine je član Etičkog povjerenstva Centra za rehabilitaciju Zagreb. U kraćem periodu tijekom 2013. godine bio je član Antikorupcijskog vijeća pri Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje. 2013. je bio član Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Nacionalnog programa za mlade 2014.–2017. pri Ministarstvu socijalne politike i mladih. Od 2006. do 2009. bio je član Upravnog odbora udruge „CESI – Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje“, a od 2009. do 2013. član Nadzornog odbora iste udruge. Od 2011. godine je član Savjetodavnog odbora udruge „Prijatelji životinja“. Od 2010. je član Inicijative „Akademska solidarnost“, od 2011. član Sindikata visokog obrazovanja i znanosti „Akademska solidarnost“, a od 2011. je aktivan i u grupi „Direktna demokracija u školi“.

Na različite je načine surađivao i s nekim drugim znanstvenim, kulturnim i socijalnim organizacijama, inicijativama i projektima.

Područja njegova znanstvenog i stručnog interesa su: praktička filozofija, etika, bioetika, filozofija tehnike, filozofija prirode, filozofija medija, filozofijska hermeneutika, feministička i rodna teorija, te socijalno-politička problematika.

Bibliografija

Knjige

- *Filozofija i rod* [zbornik radova], ur. Gordana Bosanac, Hrvoje Jurić, Jasenka Kodrnja, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 2005. (ISBN: 978-953-164-096-3).
- *Etika odgovornosti Hansa Jonasa*, Pergamena, Zagreb, 2010. (ISBN: 978-953-6576-33-3).
- *Filozofija i mediji* [zbornik radova], ur. Hrvoje Jurić, Sead Alić, Hrvatsko filozofsko društvo – Centar za filozofiju medija i mediološka istraživanja, Zagreb, 2014. (ISBN: 978-953-164-153-1).
- *Iskušenja humanizma*, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 2018.

Znanstveni članci

- Princip očuvanja života i problem odgovornosti, *Filozofska istraživanja*, 71 (4/1998), str. 895–900; također u: Ante Čović (ur.), *Izazovi bioetike*, Pergamena – Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 2000. (ISBN: 978-953-6576-09-0), str. 141–148.
- (Ne)mogućnost jedne sveobuhvatne poetike, u: Ljerka Schiffler (ur.), *Zbornik o Frani Petriću*, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 1999. (ISBN: 978-953-164-053-X), str. 405–413.
- Filozofijska hermeneutika i praktična filozofija Hans-Georga Gadamera, *Filozofska istraživanja*, 79 (4/2000), str. 615–650.
- Najranija recepcija Heideggerove filozofije kod nas: Vladimir fra Kruno Pandžić, u: Pavo Barišić (ur.), *Otvorena pitanja povijesti hrvatske filozofije*, Institut za filozofiju, Zagreb, 2000. (ISBN: 978-953-96113-4-2), str. 377–395.
- Priroda i etika, u: *Sedra rijeke Une i Una bez sedre*, posebno izdanje časopisa *Nauka i razvoj u praksi* (4/2000), Privredna komora Unsko-sanskog kantona – Društvo Unski smaragdi, Bihać, 2000., str. 101–112.
- Gadamer o odnosu teorije i prakse u filozofiji i medicini, u: Damir Barbarić, Tomislav Bracanović (ur.), *Gadamer i filozofijska hermeneutika*, Matica hrvatska, Zagreb, 2001. (ISBN: 978-953-150-613-2), str. 145–176.
- Mora li tubitak jesti? Heideggerova analiza tubitka i Jonasova filozofijska biologija, *Filozofska istraživanja*, 84 (1/2002), str. 37–53.
- Etika i politika, bioetika i biopolitika, *Socijalna ekologija*, god. 11 (2002), sv. 3, str. 233–244.
- Rađanje s predumišljajem. Ili: Sjećaš li se Louise Brown?, *Treća*, god. 4 (2002), sv. 2, str. 128–151.
- Tko i što je čovjek? Napomene uz povijest ograničavanja pojma 'čovjek', *Filozofska istraživanja*, 90 (3/2003), str. 753–760.
- Utopie – Anti-Utopie – Post-Utopie – Utopie. Zu Jonas' Kritik des marxistischen Utopismus, *Synthesis philosophica*, 35–36 (1–2/2003), str. 207–225; također: Utopija – anti-utopija – post-utopija – utopija. Uz Jonasovu kritiku marksističkog utopizma, *Filozofska istraživanja*, 91 (4/2003), str. 1141–1156.
- Philosophische Zeitschriften in Kroatien von den 90er Jahren des 20. Jahrhunderts bis heute, u: Georgi Kapriev (ur.), *Philosophie in Südosteuropa. Stand der Forschung und der Veröffentlichungen*, Iztok-Zapad, Sofia, 2004. (ISBN: 954-321-034-9), str. 65–78.
- Kangrgina riječ o zavičaju, *Filozofska istraživanja*, 94–95 (3–4/2004), str. 757–762.
- Svijet kao samovolja i predrasuda. Schopenhauer o spolnosti i o ženama, *Filozofska istraživanja*, 99 (4/2005), str. 791–804; također u: Gordana Bosanac, Hrvoje Jurić, Jasenka

- Kodrnja (ur.), *Filozofija i rod*, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 2005. (ISBN: 978-953-164-096-3), str. 49-65.
- Utjecaj Katoličke crkve u Hrvatskoj na politiku reproduktivnih i seksualnih prava i zdravlja [s Marinom Škrabalo], u: Simona Goldstein (ur.), *Otvorenost društva – Hrvatska 2005.*, Institut Otvoreno društvo, Zagreb, 2005. (ISBN: 978-953-950-920-3), str. 166-198.
 - Utopija – anti-utopija – post-utopija – utopija. Ili: utopija, filozofija i društveni život, *Arhe*, 1/2005, str. 217-225.
 - Rasprava o knjizi *Utopija i inauguralni paradoks* Gordane Bosanac [s Gordanom Bosanac, Linom Veljakom i Marijanom Krivakom], *Filozofska istraživanja*, 101 (1/2006), str. 137-149.
 - Zdravlje i vrijednosti, *Hrvatski časopis za javno zdravstvo*, god. 2 (2006), sv. 6; također u: Ana Borovečki, Slobodan Lang (ur.), *Javno zdravstvo, etika i ljudska prava*, Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“, Zagreb, 2010. (ISBN: 978-953-6255-42-9), str. 104-108.
 - Žene i priroda. Prilozi za kritiku ekofeminizma, u: Ankica Čakardić, Ana Jelušić, Daniela Majić, Tanja Ratković (ur.), *Kategorički feminizam. Nužnost feminističke teorije i prakse*, Centar za ženske studije, Zagreb, 2007. (ISBN: 978-953-6955-13-8), str. 97-110.
 - Contemporary Croatian Philosophy [s Mislavom Kukočem], u: Maija Kule (ur.), *Philosophy Worldwide: The Current Situation. Materials for the International Cooperation and Philosophical Encounters*, FISP – University of Latvia, Riga, 2007. (ISBN: 978-9984-624-51-8), str. 102-115.
 - Stützpunkte für eine integrative Bioethik im Werk Van Rensselaer Potters, u: Ante Čović, Thomas Sören Hoffmann (ur.), *Integrative Bioethik / Integrative Bioethics*, Academia Verlag, Sankt Augustin, 2007. (ISBN: 978-3-89665-372-7), str. 68-92; također: Uporišta za integrativnu bioetiku u djelu Van Rensselaera Pottera, u: Velimir Valjan (ur.), *Integrativna bioetika i izazovi suvremene civilizacije*, Bioetičko društvo u BiH, Sarajevo, 2007. (ISBN: 978-9958-9124-0-5), str. 77-99; također u: Ana Borovečki, Slobodan Lang (ur.), *Javno zdravstvo, etika i ljudska prava*, Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“, Zagreb, 2010. (ISBN: 978-953-6255-42-9), str. 33-53; također: Potpirnite točki za integrativnata bioetika vo deloto na Van Renselar Potter, *Filozofija*, 31/2011, str. 19-31; također: The Footholds of an Integrative Bioethics in the Work of Van Rensselaer Potter, *Facta Universitatis*, god. 15 (2017), sv. 2, str. 127-144.
 - Uz *Život životinjâ* J. M. Coetzeeja i replike na nj, u: Suzana Marjanić, Antonija Zaradija-Kiš (ur.), *Kulturni bestijarij*, Institut za etnologiju i folkloristiku – Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2007. (ISBN: 978-953-6020-36-2), str. 485-492.
 - Bioetika u Hrvatskoj [s Ivanom Zagorac], *Filozofska istraživanja*, 111 (3/2008), str. 601-611; također u: Ksenija Turković, Sunčana Roksandić Vidlička, Aleksandar Maršavelski (ur.), *Hrestomatija hrvatskoga medicinskog prava*, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2016. (ISBN: 978-953-270-102-9), str. 323-332.
 - Humanizam, transhumanizam i problem rodno-spolne drugosti, *Treća*, god. 10 (2008), sv. 1, str. 27-44.
 - Ugrožavanje prirode i kulture kao izazov za bioetiku i multikulturalizam, *Philological Studies*, god. 6 (2008), sv. 1; također u: Velimir Valjan (ur.), *Integrativna bioetika i interkulturalnost*, Bioetičko društvo u BiH, Sarajevo, 2009. (ISBN: 978-9958-9124-1-2), str. 83-92.
 - Životinjska duša i životinjska prava. Pitanja i odgovori (o) filozofiji Hansa Jonasa, *Arhe*, br. 12/2009, str. 107-120; također: Tierseele und Tierrechte. Fragen und Antworten zur Philosophie Hans Jonas', u: Walter Schweidler (ur.), *Wert und Würde der nichtmenschlichen Kreatur / Value and Dignity of the Nonhuman Creature*, Academia Verlag, Sankt Augustin, 2010. (ISBN: 978-3-89665-466-3), str. 111-123.
 - Euthanasia in the Context of Croatian Healthcare System, Legislation and Bioethical Discussions, u: Brigitte E. S. Jansen, Nada Gosić (ur.), *Croatia: Politics, Legislation, Patient's Rights and Euthanasia*, Martin Meidenbauer Verlagsbuchhandlung, München, 2011. (ISBN: 978-3-86306-715-1), str. 93-117.
 - O djelu i liku filozofa i profesora Ante Pažanina, *Filozofska istraživanja*, 123 (3/2011), str. 491-498.

- Odgovornost za dijete kao paradigma bioetičke odgovornosti, u: Ante Čović, Marija Radonić (ur.), *Bioetika i dijete. Moralne dileme u pedijatriji*, Pergamena – Hrvatsko društvo za preventivnu i socijalnu pedijatriju, Zagreb, 2011. (ISBN: 978-953-6576-46-3), str. 49-62.
- Crucifixion of the Identity: Persons and Beings, Bodies and Genes, u: Sibila Petlevski, Goran Pavlič (ur.), *Spaces of Identity in the Performing Sphere*, Fraktura – Akademija dramske umjetnosti, Zagreb, 2011. (ISBN: 978-953-266-311-2), str. 163-187.
- Feminism in the Light of the Bioethical Pluri-Perspectivism, u: Ante Čović (ur.), *Integrative Bioethik und Pluriperspektivismus / Integrative Bioethics and Pluri-Perspectivism*, Academia Verlag, Sankt Augustin, 2011. (ISBN: 978-3-89665-503-6), str. 237-243.
- Hans Jonas' Integrative Philosophy of Life as a Foothold for Integrative Bioethics, *Jahr*, god. 2 (2011), sv. 4, str. 511-520; također u: Amir Muzur, Hans-Martin Sass (ur.): *Fritz Jahr and the Foundations of Global Bioethics: The Future of Integrative Bioethics*, Münster – Berlin – Wien: Lit Verlag, 2012. (ISBN: 978-3-643-90112-5), str. 139-148.
- Multi-Disciplinarity, Pluri-Perspectivity and Integrativity in the Science and the Education, *The Holistic Approach to Environment*, god. 2 (2012), sv. 2, str. 85-90.
- Odjeća, tijelo bez odjeće, golo tijelo, tijelo. Golotinja u suvremenoj umjetnosti, u: Irfan Hošić (ur.), *Odjeća kao simbol identiteta*, Univerzitet u Bihaću, Tehnički fakultet, Bihać, 2012. (ISBN: 978-9958-624-3-9), str. 99-115.
- Privatisation of Life, u: Walter Schweidler (ur.), *Bioethik – Medizin – Politik / Bioethics – Medicine – Politics*, Academia Verlag, Sankt Augustin, 2012. (ISBN: 978-3-89665-568-4), str. 97-104.
- Bioetički aspekti upravljanja vodnim dobrima [s Tomislavom Krznarom], u: Mile Beslić, Dario Ban (ur.), *Aktualna problematika u vodoopskrbi i odvodnji*, Revelin, Ičići, 2012. (ISBN: 978-953-57074-0-0), str. 497-504.
- Ekofeminizam vs. ekologija za žene, u: Rada Drezgic, Daša Duhaček, Jelena Vasiljević (ur.): *Ekofeminizam: nova politička odgovornost*, Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Beograd, 2012. (ISBN: 978-86-82417-33-0), str. 42-61.
- Anarhizam i marksizam u perspektivi „praxis-filozofije“, u: Dragomir Olujić Oluja, Krunoslav Stojaković (ur.), *Praxis – društvena kritika i humanistički socijalizam*, Rosa Luxemburg Stiftung, Beograd, 2012. (ISBN: 978-86-88745-04-8), str. 173-200.
- Od Hirošime do Fukušime: nuklearna tehnologija nekoć i danas, u: Velimir Valjan (ur.), *Integrativna bioetika pred izazovima biotehnologije*, Bioetičko društvo u BiH, Sarajevo, 2012. (ISBN: 978-9958-9124-2-9), str. 19-31.
- Whitmanovo proročanstvo. O poeziji, medijima i demokraciji, u: Hrvoje Jurić, Sead Alić (ur.), *Filozofija i mediji*, Hrvatsko filozofsko društvo – Centar za filozofiju medija i mediološka istraživanja, Zagreb, 2014. (ISBN: 978-953-164-153-1), str. 395-406.
- Scientific De(con)struction and Artistic (Re)construction of the Body, u: Claudia Bosse (ur.), *Struggling Bodies in Capitalist Societies (Democracies)*, Vienna: Cheap Method Edition, 2014. (ISBN: 978-2-940524-13-6), str. 74-80.
- Samoupravljanje – prije i poslije socijalizma, u: Lino Veljak (ur.), *Gajo Petrović, filozof iz Karlovca*, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 2014. (ISBN: 978-953-164-172-2), str. 101-112.
- From the Notion of Life to an Ethics of Life, *Synthesis philosophica*, 59 (1/2015), str. 33-46.
- „Majka i nerođeno dijete“ – jedan ili dva pacijenta?, u: Vladimir Blagaić, Jozo Čizmić (ur.), *Pravni, etički i medicinski aspekti suvremenog vođenja poroda. Zbornik radova sa simpozija s međunarodnim sudjelovanjem*, Klinika za ginekologiju i porodništvo Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Kliničke bolnice „Sveti Duh“, Zagreb, 2016. (ISBN: 978-953-6201-20-4), str. 61-67.
- Nova etička pitanja i bioetički odgovori, u: Dževad Jogunčić (ur.), *Zbornik radova Simpozija „Gdje je nestao – moral“ (Bošnjačka pismohrana*, sv. 15, br. 42-43), Bošnjačka nacionalna zajednica za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, Zagreb, 2016. (ISSN: 1332-2362), str. 43-47.

- Der Beitrag von Albert Schweitzer, Fritz Jahr und Hans Jonas zur Bioethik und ihre Rezeption in Südosteuropa, u: Thomas Sören Hoffmann (ur.), *Integrative Bioethik: Grundlagen und Konkretionen*, Fernuniversität in Hagen, Hagen, 2017. (3331-6-01-S2), str. 137–154.

Stručni, esejistički i publicistički članci

Prikazi knjiga

- Vittorio Hösle: *Filozofija ekološke krize* (Matica hrvatska, Zagreb, 1996.), *Scopus*, 5/1997, str. 157–163.
- Promišljanje Europe (Hans-Georg Gadamer: *Naslijeđe Europe*, Matica hrvatska, Zagreb, 1996.), *Vijenac*, br. 87, 8. 5. 1997.; također u: *Filozofska istraživanja*, 67 (4/1997), str. 1143–1148.
- Franjo Zenko (ur.): *Novija hrvatska filozofija. Hrestomatija filozofije, sv. 10* (Školska knjiga, Zagreb, 1995.), *Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine*, 45–46 (1–2/1997), str. 245–254.
- Ljerka Schiffler: *Frane Petrić/Franciscus Patricius. Od škole mišljenja do slobode mišljenja* (Institut za filozofiju, Zagreb, 1997.), *Vijenac*, br. 93–94, 31. 7. 1997.; također u: *Studia historiae philosophiae croaticae*, god. 4 (1999), br. 4, str. 291–294.
- Buba u uhu intelektualaca (Julien Benda: *Izdaja intelektualaca*, Politička kultura, Zagreb, 1997.), *Vijenac*, br. 102, 11. 2. 1997.
- Rüdiger Bubner: *Estetsko iskustvo* (Matica hrvatska, Zagreb, 1997), *Scopus*, 7–8/1998, str. 175–177.
- Politička mudrost i slavenski nemar (Juraj Križanić: *Politika*, Golden marketing – Narodne novine, Zagreb, 1997.), *Vijenac*, br. 119–120, 30. 7. 1998.; također u: *Studia historiae philosophiae croaticae*, god. 4 (1999), sv. 4, str. 315–319.
- Pitanja novovjekovne metafizike (Claus-Artur Scheier: *Oproštaj spekulativnog uma*, Matica hrvatska, Zagreb, 1997.), *Vijenac*, br. 125, 5. 11. 1998.
- Poučak doktora Doolittlea (Peter Singer: *Oslobođenje životinja*, Ibis grafika, Zagreb, 1998.), *Zarez*, br. 12–13, 23. 7. 1999.
- Robert A. Dahl: *Poliarhija. Participacija i opozicija* (Politička kultura, Zagreb, 1998.), *Politička misao*, god. 36 (1999), sv. 1, str. 248–250.
- Andreas Flury: *Der moralische Status der Tiere – Henry Salt, Peter Singer, Tom Regan* (Verlag Karl Alber, Freiburg/München, 1999.), *Zarez*, br. 14, 17. 9. 1999.
- Philipp Balzer / Klaus Peter Rippe / Peter Schaber: *Menschenwürde vs. Würde der Kreatur. Begriffsbestimmung, Gentechnik, Ethikkommissionen* (Verlag Karl Alber, Freiburg/München, 1998.), *Zarez*, br. 15, 1. 10. 1999.
- *Hegel – Bibliography, Part II, Vol. 1 & Vol. 2 / Hegel – Bibliographie, Teil II, Bd. 1 & Bd. 2, Filozofska istraživanja*, 72–73 (1–2/1999), str. 335–337.
- Geni nisu bauk (Darko Polšek, Krešimir Pavelić /ur./: *Društveni značaj genske tehnologije*, Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“, Zagreb, 1999.), *Zarez*, br. 16, 15. 10. 1999.
- Poruka upućenog proroka (Jeremy Rifkin: *Biotehnološko stoljeće*, Naklada Jesenski i Turk – Hrvatsko sociološko društvo, Zagreb, 1999.), *Zarez*, br. 17, 28. 10. 1999.
- Raskid s humanizmom (Luc Ferry: *Novi ekološki red*, Krtina, Ljubljana, 1998.), *Zarez*, br. 18, 11. 11. 1999.
- Ono što danas trebamo je ekološka ekonomija (Karl Polanyi: *Velika preobrazba. Politički i ekonomski izvori našeg vremena*, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 1999.), *Zarez*, br. 20, 9. 12. 1999.
- Andreas Flury: *Der moralische Status der Tiere – Henry Salt, Peter Singer, Tom Regan* (Verlag Karl Alber, Freiburg/München, 1999.), *Filozofska istraživanja*, 75 (4/1999), str. 864–869; također u: *Synthesis philosophica*, 31 (1/2001), str. 139–145.

- Jürgen Habermas: *Wahrheit und Rechtfertigung. Philosophische Aufsätze* (Suhrkamp, Frankfurt a/M, 1999.), *Zarez*, br. 23, 20. 1. 2000.
- Filozofski kraj stoljeća (Raúl Fornet-Betancourt /ur./: *Quo vadis, Philosophie? Antworten der Philosophen. Dokumentation einer Weltumfrage*, Concordia Monographien, Wissenschaftsverlag Mainz in Aachen, 1999.), *Zarez*, br. 25, 17. 2. 2000.
- Iza Kruszevska: *Genetski preinačena hrana i usjevi u Hrvatskoj, izvješće* (ANPED – Zelena akcija – Hrvatski centar „Znanje za okoliš“, Zagreb, 2000.), *Zarez*, br. 27, 16. 3. 2000.
- Etičko soljenje pameti (Fernando Savater: *Etika za Amadora*, Educa, Zagreb, 1998.), *Zarez*, br. 29, 13. 4. 2000.
- Günter Figal (Hg.): *Begegnungen mit Hans-Georg Gadamer* (Philipp Reclam jun., Stuttgart, 2000.), *Filozofska istraživanja*, 79 (4/2000), str. 776–778.
- *Vladavina prava: Časopis za pravnu teoriju i praksu* (god. IV, br. 5, Zagreb, 2000.), *Zarez*, br. 48, 1. 2. 2001.
- *Status ljudskog embrija*, ur. Ana Volarić-Mršić (Centar za bioetiku Filozofsko-teološkog instituta Družbe Isusove, Zagreb, 2001.), *Zarez*, br. 51, 15. 3. 2001.
- Teorijski *body building* (*Treća*, br. 1–2, vol. III, Centar za ženske studije, Zagreb, 2001.), *Zarez*, br. 79, 25. 4. 2002.
- Zasađivanje kulturne stablogije (Nikola Visković: *Stablo i čovjek. Prilog kulturnoj botanici*, Izdanja Antibarbarus, Zagreb, 2001.), *Zarez*, br. 85–86, 18. 7. 2002.
- Tomislav Reškovac: *Filozofija. Udžbenik filozofije za 4. razred gimnazije* (Profil International, Zagreb, 2008.), *Metodički ogledi*, god. 15 (2008), sv. 1, str. 139–146.
- Nikola Visković: *Kulturna zoologija. Što je životinja čovjeku i što je čovjek životinji* (Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2009.), *Socijalna ekologija*, god. 18 (2009), sv. 1, str. 80–82.
- Dunja Marušić Brezetić, Bruno Ćurko: *Ja, mi, oni. Udžbenik etike za drugi razred srednjih škola* (Profil International, Zagreb, 2010.), *Metodički ogledi*, god. 6 (2009), sv. 1–2, str. 165–167.
- Dvije nove knjige Harisa Rekanovića (Haris Rekanović: *Teturanje ispred predrasuda*, Omnibus, Sarajevo, 2008.; Haris Rekanović: *Index levé vers le ciel*, Dernier Télégramme, Limoges, 2008.), *Krajina*, 23. 1. 2009., str. 8.
- Tomislav Krznar: *Bioetički mozaik. Pokušaj prikaza okolišne problematike u bioetičkom kontekstu* (Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2009.), *Ekonomika i ekohistorija*, god. 7 (2011), sv. 1, str. 150–151.
- Ankica Čakardić (ur.): *Privilegiranje rubova. Intervencije i prilozi feminističkoj epistemologiji* (Centar za ženske studije – Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 2010.), *Filozofska istraživanja*, 124 (4/2011), str. 876–878.
- Staro novinarstvo u novom vremenu [I–V] (Safet Ćurtović: *U spirali propadanja. Historijski prazno vrijeme I*, Grafičar, Bihać, 2010.; Safet Ćurtović: *Od nade do beznađa. Historijski prazno vrijeme II*, Univerzitet u Bihaću – Gradska biblioteka Bosanska Krupa, Bihać – Bosanska Krupa, 2010.), *Krajina*, 30. 12. 2011., str. 8; 6. 1. 2012., str. 8; 13. 1. 2012., str. 6; 20. 1. 2012., str. 6; 27. 1. 2012., str. 8.
- Nenad Daković (ur.): *Filozofija prakse* (Dom omladine, Beograd, 2011.), *Filozofska istraživanja*, 125 (1/2012), str. 194–196.
- David Harvey: *Kratka povijest neoliberalizma* (V.B.Z., Zagreb, 2014.), *Filozofska istraživanja*, 133–134 (1–2/2014), str. 248–249.
- Petar Bagarić, Ozren Biti, Tea Škokić (ur.), *Stranputice humanistike* (Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, 2017.), *Narodna umjetnost*, 54 (2017) 2, str. 173–177.

Prikazi znanstvenih i stručnih skupova

- Predavanje Erwina Hufnagela „Marginalije o filozofskoj antropologiji“, *Filozofska istraživanja*, 52 (1/1994), str. 237–238.

- Simpozij „Filozofija i znanost“ [s Tomislavom Bracanovićem i Tomislavom Zajecom], *Filozofska istraživanja*, 56–57 (1–2/1995), str. 340–342.
- Simpozij „Promjene u suvremenoj Europi kao izazov za filozofiju“ [s Tomislavom Zajecom], *Filozofska istraživanja*, 56–57 (1–2/1995), str. 343–345.
- Simpozij „Zajedništvo – tolerancija – ljudsko dostojanstvo“ [s Bojanom Štímećem], *Filozofska istraživanja*, 60 (1/1996), str. 289–291.
- Predstavljanje knjige *Sloboda i politika* Zvonka Posaveca, *Filozofska istraživanja*, 60 (1/1996), str. 291.
- Predavanje Jure Zovka „Heideggerovo iztumačenje Platona“ [s Tomislavom Bracanovićem], *Scopus*, br. 1/1996, str. 91–92.
- Predavanja Wilhelma Vossenkuhla „Kants Kritik der Urteilskraft“ i „Die Macht des Bösen“, *Scopus*, 1/1996, str. 97–99.
- Predavanje Williama L. Mc Bridea „Sartre and Kierkegaard“, *Scopus*, 2/1996, str. 112–113.
- Predstavljanje knjige *Hrvatska politološka tradicija* A. Milardovića, T. Cipeka i M. Šiška [s Tomislavom Bracanovićem], *Scopus*, 2/1996, str. 113–115.
- Simpozij „Descartes / Kraj ili početak Heideggerova vremena“, *Scopus*, 4/1996, str. 132–135.
- Predstavljanje knjige *Horizons of Humanity. Essays in Honour of Ivan Supek* urednika Zdravka Radmana, *Filozofska istraživanja*, 67 (4/1997), str. 1160–1162.
- Predstavljanje novih izdanja Zavoda za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu [s Alicom Bačeković], *Scopus*, 5/1997, str. 170–172.
- Simpozij „Hermeneutik und Dekonstruktivismus“ [s Tomislavom Bracanovićem], *Scopus*, 7–8/1998, str. 186–187.
- Predstavljanje časopisa *Filozofska istraživanja* 66 i predavanje Richarda Wissera „Vom menschlichen Unterwegssein. Philosophische Wegweisung als Aufgabe“, *Scopus*, 7–8/1998, str. 188–190.
- Creski simpozij o bioetici, *Vijenac*, br. 123, 8. 10. 1998.
- Predavanje Damira Barbarića „Ekološka kriza – Pogled iz filozofije“, *Filozofska istraživanja*, 69 (2/1998), str. 523–524.
- Sedmi međunarodni filozofski simpozij „Dani Frane Petriša“, *Scopus*, 9–10/1998, str. 238–244.
- Predavanje Pave Barišića „Sloboda i ljudska prava“, *Filozofska istraživanja*, 71 (4/1998), str. 1022–1023.
- Gostovanje Petera Singera u Zagrebu, *Filozofska istraživanja*, 71 (4/1998), str. 1023–1026.
- Svjetska iskustva i hrvatska moralna zbilja, *Vijenac*, br. 130, 25. 2. 1999.
- Temeljno pitanje (bio)medicinske etike, *Vijenac*, br. 131, 1. 3. 1999.
- Filozofi o genetikici, *Vijenac*, br. 133, 25. 3. 1999.
- Bioetički aspekti genetičkog inženjerstva, *Vijenac*, br. 135, 6. 5. 1999.
- Male zelene teme, *Zarez*, br. 15, 1. 10. 1999.
- „Bljak '99“, *Zarez*, br. 17, 28. 10. 1999.
- Simpozij „Hrvatske filozofske polemike“, *Filozofska istraživanja*, 75 (4/1999), str. 872–874.
- Kaotizacija pod krinkom kroatizacije, *Zarez*, br. 23, 20. 1. 2000.
- Dani bioetike, *Zarez*, br. 24, 3. 2. 2000.
- S Hegelom i protiv njega, *Zarez*, br. 38, 14. 9. 2000.
- 23. kongres Međunarodnog Hegelova društva, *Filozofska istraživanja*, 79 (4/2000), str. 787–789.
- GMO u Hrvatskoj, *Zarez*, br. 54, 26. 4. 2001.
- Eksperti i ekscentrici, *Zarez*, br. 55, 10. 5. 2001.
- Predstavljanje knjige *Luhmann o religiji* Ivana Markešića, *Filozofska istraživanja*, 83 (4/2001), str. 828–829.
- Predstavljanje knjige *Etika i politika* Ante Pažanina, *Filozofska istraživanja*, 83 (4/2001), str. 844–845.
- Simpozij Hrvatskog filozofskog društva „Filozofija i povijesni svijet života“ [s Marijanom Krivakom], *Filozofska istraživanja*, 83 (4/2001), str. 845–847.

- *Lošinjski dani bioetike* i 1. *Bioetički forum za jugoistočnu Europu, Filozofska istraživanja*, 99 (4/2005), str. 979–981.
- *Bioetika na djelu, Arhe*, 4/2005, str. 303–307.
- 6. *Lošinjski dani bioetike, Filozofska istraživanja*, 106 (2/2007), str. 503–505.
- Obilježavanje 50. obljetnice Hrvatskog filozofskog društva [s Ivanom Jelovićem, Anitom Lunić, Damirom Markovom i Željkom Metesi], *Filozofska istraživanja*, 108 (4/2007), str. 959–969.
- 8. „Lošinjski dani bioetike“, *Filozofska istraživanja*, 114 (2/2009), str. 425–428.
- Simpozij „Pitanje o istini u suvremenoj filozofiji i znanosti“, *Filozofska istraživanja*, 120 (4/2010), str. 740–741.
- Skup „Perspektive i problemi sintetičke biologije“, *Filozofska istraživanja*, 140 (4/2015), str. 770–771.
- Konferencija „Misliti s onu stranu kapitalizma“, *Filozofska istraživanja*, 140 (4/2015), str. 771.
- *Intenzivni bioetički kurs u Zürichu, Filozofska istraživanja*, 140 (4/2015), str. 797.

Ostali stručni, esejistički i publicistički članci

- Prostor filozofiranja u Descartesa, *Scopus*, 1/1996, str. 5–13.
- Camusova kritika filozofije, *Scopus*, 2/1996, str. 30–47.
- Mogućnost razumijevanja: samorazumijevanje i sporazumijevanje, *Scopus*, 5/1997, str. 61–71.
- Etika i pitanja današnjice, *Scopus*, 6/1997, str. 7–20.
- Hrvatska filozofija [uvodnik za istoimeni tematski blok], *Scopus*, 9–10/1998, str. 5–7.
- Izazovi bioetike, *Vijenac*, br. 123, 8. 10. 1998.
- Ekologija: od estetike do bio-etike, *Unski smaragdi*, 8/2000, str. 30.
- Gadamer kod nas, *Zarez*, br. 25, 17. 2. 2000.
- Hans-Georg Gadamer i filozofijska hermeneutika [uvodnik za istoimeni tematski blok], *Filozofska istraživanja*, 79 (4/2000), str. 557–562.
- Dolly & Co. – odgovori i pitanja genetskog inženjeringa, *Quorum*, 2/2000, str. 174–185.
- O miševima i ljudima, *Zarez*, br. 49, 15. 2. 2001.
- Peter Singer – između Zagreba i Beograda, *Reč*, 61/2001, str. 141–154.
- Frankenstein-Food, *Zarez*, br. 55, 10. 5. 2001.
- Tjelesnost i normativnost [uvodnik za istoimeni tematski blok], *Filozofska istraživanja*, 84 (1/2002), str. 3–5.
- Körperlichkeit und Normativität [uvodnik za istoimeni tematski blok], *Synthesis philosophica*, 33 (1/2002), str. 3–5.
- Bonsai-zakon, *Zarez*, br. 79, 25. 4. 2002.
- Hans-Georg Gadamer (1900.–2002.), *Filozofska istraživanja*, 85–86 (2–3/2002), str. 619–620.
- Genetski modificirana poezija, *Akt*, 2–3/2002, str. 28–36.
- Kita boli čovjek, *Zarez*, br. 109–110, 17. 7. 2003.
- Hans Jonas 1903.–1993.–2003. [uvodnik za istoimeni tematski blok], *Filozofska istraživanja*, 90 (3/2003), str. 537–538.
- Hans Jonas: Kratka biografija s izborom iz djela, *Filozofska istraživanja*, 91 (4/2003), str. 1157–1159.
- Hans Jonas 1903–1993–2003, *Synthesis philosophica*, 35–36 (1–2/2003), str. 3–4.
- Spolna praksa s katekizmom u ruci, *Zamirzine*, veljača 2005.
- Filozofija i rod [uvodnik za istoimeni tematski blok], *Filozofska istraživanja*, 99 (4/2005), str. 767–769.
- Multi-, pluri-, inter-, trans-, u bioetici i oko nje, *H-alter*, siječanj 2006.
- Reclaim the Streets – Reclaim the State, *Zarez*, br. 184–185, 14. 7. 2006.

- Život, pa djelo, u: Hasan Tijanović, *Multimedijalnost putopisa Zuke Džumhura. Interkulturalni, intertekstualni i intermedijalni aspekti*, Unsko-sanske novine, Bihać, 2006., str. 163–169.
- Životinjska žrtva u ime umjetnosti? [sa Suzanom Marjanić i Ivanom Percl], *Zarez*, br. 192, 17. 11. 2006.
- Veliki ciljevi i mali koraci, *Zarez*, br. 194–195, 14. 12. 2006.; također u: *Novi Plamen*, br. 17/2012, str. 49–52.
- U to vrijeme godišta... kupnja nam se naviješta, *H-alter*, prosinac 2006.
- Počinitelji, žrtve i pasivni promatrači, *Zarez*, br. 200, 22. 2. 2007.
- Što je bioetika?, *Vijenac*, br. 340, 15. 3. 2007.
- Od Hirošime i Černobila do Pjongjanga i Krškog, *H-alter*, kolovoz 2007.
- Satanski hitovi, *Zarez*, br. 217, 2. 11. 2007.
- Milan Kangrga (1. svibnja 1923. – 25. travnja 2008.), *H-alter*, svibanj 2008.
- Anarhija u školi [s Jelenom Kranjec], *Ispod pločnika*, 7/2009, str. 5–10.
- Etički okvir za promišljanje problema osoba s intelektualnim teškoćama, u: Teodora Not (ur.), *Mala knjiga o Slobostini*, Centar za rehabilitaciju Zagreb, Zagreb, 2009. (ISBN: 978–953–97439–3–0), str. 1–6.
- 11 teza o slobodnom vremenu i radu, *Zarez*, br. 266, 1. 10. 2009.
- Razmišljanje o stablima, *Zarez*, br. 276, 4. 2. 2010.
- Čišćenje ulica, *H-alter*, veljača 2010.
- Dijagnoza: revolucionar. Slučaj Miloša Krpana, u: Miloš Krpan, *Izabrani spisi*, DAF, Zagreb, 2010. (ISBN: 978–953–6956–20–3), str. 7–12; također u: *Zarez*, br. 280, 1. 4. 2010.
- Filozofija i „životinjsko pitanje“, *Zarez*, br. 285, 9. 6. 2010.
- Philosophy and Media [uvodnik za istoimeni tematski blok], *Synthesis philosophica*, 50 (2/2010), str. 199–200.
- Između tradicije i novoga, u: Asmir Piralčić (ur.), *Stoljeće Gimnazije u Bihaću*, Grafičar – Gimnazija „Bihać“ – Udruženje građana „Prijatelji Gimnazije“, Bihać, 2011. (ISBN: 978–9958–781–50–6), str. 2–7.
- Fragmentiranje i recikliranje stvarnosti i života, *Dani*, br. 748, 14. 10. 2011., str. 67–68.
- Filozofija i mediji [uvodnik za istoimeni tematski blok], *Filozofska istraživanja*, 124 (4/2011), str. 561.
- Zdravlje: pluriperspektivni bioetički pristup, *Medix*, god. 18 (2012), br. 98–99, str. 47–49.
- Proljeće bioetike – bioetika u Hrvatskoj i jugoistočnoj Europi, *Medix*, god. 18 (2012), br. 100, str. 154–158.
- Sveučilište na rasprodaji. Ili: o puzajućoj komercijalizaciji i privatizaciji obrazovanja, znanosti i znanja, *Treći program Hrvatskog radija – emisija „Praskozor“*, 5. 10. 2012.
- Antidemokratski demokratizam. Ili: o pervertiranju demokracije pod utjecajem kapitalizma, *Treći program Hrvatskog radija – emisija „Praskozor“*, 12. 10. 2012.
- Smrt demokratizmu, sloboda narodu! Ili: o direktnodemokratskim alternativama pervertiranju demokracije, *Treći program Hrvatskog radija – emisija „Praskozor“*, 19. 10. 2012.
- Deluzija, iluzija, Andaluzija. Ili: o direktnoj akciji kao putu prema direktnoj demokraciji i o zajednici kao narodu, *Treći program Hrvatskog radija – emisija „Praskozor“*, 26. 10. 2012.; također u: Biljana Romić, Ana Grbac (ur.), *Praskozor*, Naklada Jesenski i Turk – Hrvatska radiotelevizija, Zagreb, 2015. (ISBN: 978–953–222–771–0), str. 182–188.
- Utopija i akcija. Ili: o utopijsko-političkom smislu direktne demokracije i o realno-političkim imperativima direktne akcije, *Treći program Hrvatskog radija – emisija „Praskozor“*, 2. 11. 2012.; također u: Biljana Romić, Ana Grbac (ur.), *Praskozor*, Naklada Jesenski i Turk – Hrvatska radiotelevizija, Zagreb, 2015. (ISBN: 978–953–222–771–0), str. 188–194.
- Ljubav i moda. Ili: o ljubavi u kapitalizmu i o revolucionarnom potencijalu ljubavi, *Treći program Hrvatskog radija – emisija „Praskozor“*, 9. 11. 2012.
- Priroda kao jedno dobro. Ili: o prirodnim dobrima kao vlasništvu – privatnom, zajedničkom i ničijem, *Treći program Hrvatskog radija – emisija „Praskozor“*, 16. 11. 2012.
- Opća volja u općoj nevolji. Ili: o obljetnicama, Rousseauovoj obljetnici, Rousseauu i rusooštini danas, *Treći program Hrvatskog radija – emisija „Praskozor“*, 23. 11. 2012.

- Božanski priopćavatelji. Ili: o mas-medijima i njihovu religijskom karakteru, *Treći program Hrvatskog radija* – emisija „Praskozor“, 30. 11. 2012.; također: Mediji i 21. stoljeće, *H-alter*, studeni 2012.
- Ne pitajte svog liječnika ili ljekarnika! Ili: o suvremenoj medicini, o zdravlju, te o slobodi i odgovornosti, *Treći program Hrvatskog radija* – emisija „Praskozor“, 7. 12. 2012.; također u: Biljana Romić, Ana Grbac (ur.), *Praskozor*, Naklada Jesenski i Turk – Hrvatska radiotelevizija, Zagreb, 2015. (ISBN: 978–953–222–771–0), str. 194–201; također: Ne pitajte svog liječnika ili ljekarnika!, *H-alter*, prosinac 2012.
- Filozofija u okruženju. Ili: o moći i nemoći filozofije, u *pop-* i *hardcore-verziji*, *Treći program Hrvatskog radija* – emisija „Praskozor“, 14. 12. 2012.
- Jingle Bells. Ili: o dobru i zlu, te nadi i beznađu, *Treći program Hrvatskog radija* – emisija „Praskozor“, 21. 12. 2012.
- Centropa. Ili: o marginama Europe, one geografske, one političke i osobito one ekonomske, *Treći program Hrvatskog radija* – emisija „Praskozor“, 28. 12. 2012.; također u: Biljana Romić, Ana Grbac (ur.), *Praskozor*, Naklada Jesenski i Turk – Hrvatska radiotelevizija, Zagreb, 2015. (ISBN: 978–953–222–771–0), str. 201–211.
- Ljevica, desnica... kapital, *Večernji list*, 9. 2. 2013., str. 31.
- Ništa što se tiče GMO-a nije kozmetičke naravi, *Večernji list*, 23. 2. 2013., str. 31.
- MZOStavljanje akademske zajednice ili zašto nas tjeraju da težinu mjerimo metrom, *Večernji list*, 9. 3. 2013., str. 31.
- „Biti građanin“ nije status nego životna uloga, *Večernji list*, 23. 3. 2013., str. 35.
- Socijademokracija je lobotomizirana [dnevnik], *Radio Slobodna Evropa*, 5. 4. 2013.
- Politika ispranog mozga nudi lažni izbor između lažne ljevice i desnice, *Večernji list*, 6. 4. 2013., str. 29.
- Thatcher iz našeg, domaćeg sokaka ili: Zdravo, Maggy, kraljice Hrvata!, *Večernji list*, 20. 4. 2013., str. 29.
- Hrvati lete u nebo, ali ima li pilota u zrakoplovu?, *Večernji list*, 4. 5. 2013., str. 25.
- Čelični zagrljaj kapitala, ili željeznicu guta već privatizacija, *Večernji list*, 18. 5. 2013., str. 29.
- Dijeljenje, množenje i oduzimanje, ili: $1+1=0$, *H-alter*, svibanj 2013.
- Predizborna šutnja, poetski govor – paradoks i sukob, *Večernji list*, 1. 6. 2013., str. 25.
- Problem JMBG-a u BiH govori da ne treba šutjeti i trpjeti „Jer Može Biti Gore“, *Večernji list*, 15. 6. 2013., str. 28; također [kao separat]: *JMBG = jer morone biraju građani*, Rosa Luxemburg Stiftung Southeast Europe, Beograd, lipanj 2013.
- Hrvatska budućnost u (eu)ropskom kontekstu nije romantični povijesni spektakl, *Večernji list*, 29. 6. 2013., str. 28.
- Ugladeni kriminal europske Hrvatske: sprega lopovskog kapitalizma i političkog cinizma, *Index.hr*, 1. 7. 2013.
- I pred zloćudnim zakonom utvrdu znanosti i obrazovanja brani jedino još goloruki akademski narod, *Večernji list*, 13. 7. 2013., str. 27.
- Žižek aktualan kao i 1976. Iako više nema ni JNA, ni Jugoslavije, ni socijalizma, *Večernji list*, 27. 7. 2013., str. 27.
- Povišću pritrujena Hrvatska u ordinaciji dr. Howarda Zinna, *Večernji list*, 10. 8. 2013., str. 26.
- General Pinochet i lady Thatcher na ljetovanju u Hrvatskoj, *Večernji list*, 24. 8. 2013., str. 24.
- U istom čamcu: Grčka i Hrvatska na oceanu kapitala, *Večernji list*, 14. 9. 2013., str. 26.
- Narodna bolest i nezdravi razum. Ili: o kapitalističkom pohodu na javno zdravstvo i posljedicama za narodno zdravlje, *Treći program Hrvatskog radija* – emisija „Praskozor“, 19. 9. 2013.
- Jesenska rasprodaja. Ili: o strategiji privatizacije i nepostojanju drugih strategija, *Treći program Hrvatskog radija* – emisija „Praskozor“, 26. 9. 2013.
- Događa se strateška kaotizacija znanosti i visokog obrazovanja, *Večernji list*, 28. 9. 2013., str. 26.
- Hrvatska disleksija znak je gubitka ili nepostojanja suvereniteta, *Večernji list*, 12. 10. 2013., str. 22.

- Hrvatska d.o.o. – država s vrlo ograničenom odgovornošću, *Večernji list*, 26. 10. 2013., str. 28.
- Topnički dnevници „vodećih medija“, *H-alter*, studeni 2013.
- Hoće li zmija „samomoćne moći“ progutati svijet?, *Večernji list*, 9. 11. 2013., str. 28.
- Obmana i izgradnja „hrvatske Floride“, *Večernji list*, 23. 11. 2013., str. 28.
- Al' davo se ne predaje..., *H-alter*, prosinac 2013.
- Glavni ekozločinci ne mogu riješiti problem globalnog zagrijavanja, *Večernji list*, 7. 12. 2013., str. 22.
- Uoči Božića pomislimo i na najmanju braću – životinje, *Večernji list*, 21. 12. 2013., str. 30.
- Sportom protiv pameti – i protiv samog sporta, *Večernji list*, 4. 1. 2014., str. 28.
- Povratak u budućnost desnice, *H-alter*, siječanj 2014.
- Nešto je trulo u državi, *H-alter*, veljača 2014.
- Europa između dva rata, *H-alter*, ožujak 2014.
- Natotalitarizam, *H-alter*, travanj 2014.
- Iskrivljena svijest iskrivljene politike, *H-alter*, svibanj 2014.
- Priroda – društvo – politika. Misao Jean-Jacquesa Rousseaua [uvodnik za istoimeni tematski blok], *Filozofska istraživanja*, 133–134 (1–2/2014), str. 3–4.
- Banalnost manjeg zla, *H-alter*, lipanj 2014.
- Do viđenja u ovom ratu, *H-alter*, srpanj 2014.
- Protiv kentaurске politike rada, *H-alter*, kolovoz 2014.
- Bolja loša prošlost i loša bolja budućnost, *H-alter*, rujan 2014.
- Predgovor [sa Seadom Alićem], u: Hrvoje Jurić, Sead Alić (ur.), *Filozofija i mediji*, Hrvatsko filozofsko društvo – Centar za filozofiju medija i mediološka istraživanja, Zagreb, 2014. (ISBN: 978–953–164–153–1), str. 7–9.
- Ovo (ni)je zemlja za nas, *H-alter*, listopad 2014.
- Nema cara, ima podanika, *H-alter*, studeni 2014.
- Krležina „Evropa danas“ u Europi danas, u: Boris Gunjević (ur.), *Krleža za ponavljače*, Sandorf, Zagreb, 2014. (ISBN: 978–953–7715–47–2), str. 82–95.
- Umiremo, a ništa nas kao ne boli, *H-alter*, prosinac 2014.
- Polubauk polukruži poluevropom, *H-alter*, siječanj 2015.
- Piramida politike, *H-alter*, veljača 2015.
- Paradigmatska parapolitika, *H-alter*, ožujak 2015.
- Sretan Uskrs, nevjernici!, *H-alter*, travanj 2015.
- Utopija totalne kontrole i topisi slobode, *H-alter*, svibanj 2015.
- Naprijed u prošlost, *H-alter*, lipanj 2015.
- Uvodnik u temu [uvodnik za tematski blok „Historija sadašnjosti“; s Helenom Popović], *Holon*, god. 6 (2016), sv. 1, str. 5–9.
- Life, Dignity, and Autonomy [uvodnik za istoimeni tematski blok; s Thomasom Sörenom Hoffmannom], *Synthesis philosophica*, 59 (1/2015), str. 3–4.
- Hvaljen budi, Bergoglio!, *H-alter*, srpanj 2015.
- Kad su novine bile novina, *H-alter*, kolovoz 2015.
- Pismo iz 2015., *H-alter*, rujan 2015.; također [proširena verzija]: Bosanski pentaptih, u: Irfan Hošić, Amir Husak (ur.), *Kriza, umjetnost, akcija*, Gradska galerija Bihać – Tehnički fakultet Univerziteta u Bihaću, Bihać, 2016. (ISBN: 978-9958-9416-5-8), str. 164–190.
- Život usred života: zašto i kako je nastajala bioetika, *Sarajevske sveske*, 47–48/2015, str. 13–23.
- Tjelesnost: filozofija, religija, umjetnost [uvodnik za istoimeni tematski blok], *Filozofska istraživanja*, 139 (3/2015), str. 391–393.
- Umjetnost kao najizvjesnija neizvjesnost. Govor na zagrebačkoj promociji knjige Predraga Fincija *Estetska terminologija* (Izdanja Antibarbarus, Zagreb, 2014), 24. 9. 2015., *Ajfelov most* [Jergovic.com], 28. 9. 2015.; također: *Libreto*, 1. 10. 2015.; *Prometej*, 1. 10. 2015.; *Radio Gornji grad*, 19. 10. 2015.; *Lamed*, god. 8 (2015), br. 12, str. 1–4; *Filozofski magazin*, 1. 9. 2017.; također [skraćena verzija]: *Oslobođenje*, 1. 10. 2015., str. 34.

- Filozofija izbjegličke krize, *H-alter*, listopad 2015.
- Glasanje bezglasnih, *H-alter*, studeni 2015.
- Jedan svijet – jedna propast, *H-alter*, prosinac 2015.; također u: *FONDEKO svijet*, god. 19 (2015), br. 39, str. 12–13.
- Mrtvi kut politike, *H-alter*, siječanj 2016.
- Gadji beri bimba? Glandridi laula lonni cadori!, *H-alter*, veljača 2016.
- Utjecaj klimatskih promjena na hrvatsku močvaru, *H-alter*, ožujak 2016.
- Mangup u njihovim redovima, *H-alter*, svibanj 2016.
- Neka zna ljevica što čini desnica, *H-alter*, lipanj 2016.
- U očekivanju Europe: tragikomedija u tri čina, *H-alter*, srpanj 2016.
- Isus Krist danas bi bio komunist [intervju prenesen iz *Novog lista*, 15. 6. 2014.], u: Zoran Grozdanov, Nebojša Zelič (ur.), *Vjera u dijalog: sekularno i religijsko u razgovoru*, CeKaDe – Ex libris, Rijeka, 2017. (ISBN: 978-953-6932-69-6), str. 175–184.
- Deva kroz ušicu igle [razgovor sa Željkom Tanjićem i Zoranom Grozdanovom, Rijeka, 18. 3. 2015.], u: Zoran Grozdanov, Nebojša Zelič (ur.), *Vjera u dijalog: sekularno i religijsko u razgovoru*, CeKaDe – Ex libris, Rijeka, 2017. (ISBN: 978-953-6932-69-6), str. 185–206.
- Fritz Jahr, European Bioethics, and Integrative Bioethics, *Jahr*, god. 7 (2016), sv. 2, str. 192.
- Umjetnik margine: buduće uspomene na Šiša / The Artist of the Margin: Future Memories of Šiš, u: Zvonimir Dobrović (ur.), *Željko Zorica: Die Freundschaften. Radovi / Works 2010–2013*, Domino – Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb, 2017. (ISBN: 978-953-7730-24-6), str. 179–186.

Ostalo

- Autor 15 članaka o različitim znanstvenim, filozofskim, kulturnim i društveno-političkim pitanjima, objavljenih, u vidu tjednih komentara, u emisiji „Praskozor“ Trećeg programa Hrvatskog radija, od listopada do prosinca 2012. te u rujnu 2013. [Navedeno u popisu stručnih, esejističkih i publicističkih članaka.]
- Autor 24 članka o društveno-političkoj problematici, objavljena, u vidu dvotjednih kolumni pod naslovom „Sloboda narodu“, u *Večernjem listu*, od veljače 2013. do siječnja 2014. [Navedeno u popisu stručnih, esejističkih i publicističkih članaka.]
- Autor 32 članka o društveno-političkoj i kulturnoj problematici, objavljena, u vidu mjesečnih kolumni, u internetskim novinama *H-alter*, od studenoga 2013. do srpnja 2016. [Navedeno u popisu stručnih, esejističkih i publicističkih članaka.]
- Autor desetak razgovora s uglednim filozofima i znanstvenicima, objavljenih u časopisima i na internetskim portalima.
- Prevoditelj tridesetak tekstova s njemačkog i engleskog jezika, objavljenih u časopisima i zbornicima te na radijskim postajama.
- Urednik *Bibliografije časopisa Filozofska istraživanja*, br. 1–99 (1980.–2005.), objavljene kao posebni svezak časopisa *Filozofska istraživanja* (br. 100, 5/2005, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 2005.).
- Urednik knjige *Visoko čelo. Ogled o humanističkim perspektivama feminizma* Gordane Bosanac (Centar za ženske studije – Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Zagreb, 2010.).
- Urednik osam tematskih blokova u časopisu *Filozofska istraživanja*, četiri tematska bloka u časopisu *Synthesis philosophica*, te po jednog tematskog bloka u časopisima *Scopus*, *Quorum* i *Sarajevske sveske*.
- Urednik 39 programskih publikacija za domaće i međunarodne znanstvene skupove.
- Konzultant za filozofiju i bioetičku problematiku pri uređivanju knjige *Život životinjâ* J. M. Coetzeeja (AGM, Zagreb, 2004.).
- Stručni suradnik u izradi udžbenika iz etike za prvi razred srednjih škola, *Etika 1 – Smisao i orijentacija*, autora Igora Lukića, Marine Katinić, Brune Ćurka i Marka Zeca (Školska knjiga, Zagreb, 2014.).

- Koautor i suurednik publikacije *Pojmovnik. Kreativne strategije: Početnica* (Mapa, Zagreb, 2015.).

Poezija

Osim poetskih ciklusa i zasebnih pjesama objavljenih u časopisima te na radijskim i televizijskim postajama u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te Srbiji, objavio je pet pjesničkih knjiga:

- *Moje prve pjesme*, Književni klub „Ivan Goran Kovačić“, Bihać, 1988.
- *Moj svijet*, vlastita naklada, Bihać, 1991.
- *Nominativ*, SKUD „Ivan Goran Kovačić“, Zagreb, 1997. (ISBN: 978-953-6126-11-7).
- *O nastajanju i nestajanju*, AGM, Zagreb, 2005. (ISBN: 978-953-174-263-4).
- *Uglavnom pridjevi*, Algoritam – Algoritam Stanek, Zagreb – Mostar, 2014. (ISBN: 978-953-316-758-9).

FILOZOFSKI FAKULTET
BROJ:01-404/1
06.12.1995.
NOVI SAD

Na osnovu čl. 66, 68, 78-86 Zakona o Univerzitetu ("Sl.glasnik RS" br.54/92) Odluka Izbornog veća Filozofskog fakulteta u N. Sadu o izboru u zvanje od 26.10.1995. god., i saglasnosti Nastavno-naučnog veća Univerziteta u N. Sadu od 20.11.1995. god., donosim

REŠENJE

o izboru u zvanje i zasnivanje radnog odnosa

dr Milenko Perović, rod. 1950.god., izabran je u zvanje redovnog profesora za predmet Istorija filozofije i Etika.

Imenovanom se u skladu sa Privremenom odlukom utvrdjivanju zene rada, zarada i ostalih primanja zaposlenih na Filozofskom fakultetu utvrdjuje koeficijent radnog mesta od 5,20.

Radniku pripada i deo zarade po osnovu minulog rada od 9,5% jer je na dan 21.11.1995.god., navršio 19 godina 10 meseci i 17 dana staža osiguranja.

Isplata po ovom rešenju vršice se od 21.11.1995.god.

Obrazloženje

Dekan Filozofskog fakulteta u N.Sadu objavio je konkurs za izbor u zvanje i zasnivanje radnog odnosa sa jednim redovnim profesorom za predmete Istorija filozofije i Etika u listu "Večernje novosti 14.07.1995.god.

Na objavljeni konkurs prijavio se jedan kandidat i to dr Milenko Perović.

Komisija za pripremanje izveštaja o prijavljenom kandidatu, kojoj je imenovalo Izorno veće Fakulteta na sednici od 22.06.1995. god., napisala je izveštaj o prijavljenom kandidatu.

Komisija je u referatu predložila kandidata dr Milenka Perovića za redovnog profesora za predmete Istorija filozofije i Etika.

Rererat stručne komisije objavljen je u Biltenu Univerziteta br.1133 od 15.09.1995.god., i na isti nije bilo primedbi.

Komisija je u referatu predložila kandidata dr Milenka Perovića za redovnog profesora za predmete Istorija filozofije i Etika.

Izorno veće Fakulteta je na sednici od 26.10.1995. godine, donelo odluku o izboru dr Milenka Perovića u zvanje redovnog profesora za predmete Istorija filozofije i Etika.

Na navedenu odluku Nastavno-naučno veće Univerziteta u N. Sadu dalo je saglasnost dana 20.11.1995.god.

DOSTAVITI:

1. Imenovanom
2. Opštoj službi
3. Računovodstvu
4. Arhivi

DEKAN
FILOZOFSKOG FAKULTETA

Tomislav Bekić
Prof. dr Tomislav Bekić

UNIVERZITET U NOVOM SADU
FILOZOFSKI FAKULTET
Broj: 02-12/11
Dana, 04. 08. 1998

Na osnovu člana 11. stav 1. Zakona o radnim odnosima ("Sl. glasnik RS" br.55/96) i člana 165. Zakona o univerzitetu ("Sl. glasnik RS" br.20/98), zaključuje se

UGOVOR O RADU

Između Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, sa sedištem u Novom Sadu u ulici Stevana Musića broj 24 koga zastupa dekan prof. dr Tomislav Bekić i dr Milenka (Aleksa) Perović, redovnog profesora sa prebivalištem u N. Sadu, Bul. AVNOJ-a 54/I broj radne knjižice 20639

Član 1.

Ugovorne strane saglasno konstatuju:

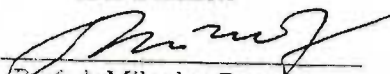
- da je dr Milenko Perović prvi put zasnovao radni odnos na Fakultetu dana 11. 11. 1987. u zvanju docenta.
- da je u zvanje u kome se sada nalazi izabran 1995. god. na neodređeno vreme.
- da je članom 165. Zakona o univerzitetu utvrđena obaveza zaposlenih na Fakultetu, koji su zasnovali radni odnos do stupanja na snagu novog Zakona, da zaključe ugovor o radu u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona.

Član 2.

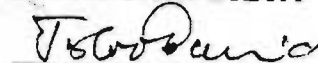
Saglasno članu 1. ovog Ugovora ugovorne strane preuzimaju sledeća prava i obaveze:

1. Zaposleni i Fakultet prihvataju sva prava, obaveze i odgovornosti utvrđene zakonom, kolektivnim ugovorom i ovim ugovorom.
2. Fakultet se obavezuje da blagovremeno uplaćuje doprinose za penzijsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti.
3. Fakultet se obavezuje da obezbedi i sprovedi zaštitu na radu u skladu sa zakonom, propisanim merama i normativima zaštite na radu, aktom poslodavca, odnosno kolektivnim ugovorom.
4. Cena rada zaposlenog utvrđuje se tako što se cena rada za najjednostavniji rad utvrđena kolektivnim ugovorom pomnoži koeficijentom 6.50.
5. Zarada zaposlenog određuje se na osnovu cene rada iz tačke 4. ovog člana i drugih elemenata utvrđenih u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.
6. Zaposleni ima pravo na dodatke, naknadu zarade i druga primanja u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.
7. Zaposleni je dužan da se pridržava propisanih mera zaštite na radu.
8. Zaposleni ima pravo i dužnost da ostane na radu do isteka perioda na koji je biran.
9. Svaka od ugovornih strana može da otkáže ovaj ugovor, pod uslovima i u slučajevima utvrđenim zakonom odnosno kolektivnim ugovorom.
10. Ovaj ugovor sačinjen je u 4(četiri) istovetna primerka od kojih po dva primerka zadržava svaka od ugovornih strana.

ZAPOSLENI

Prof. dr Milenko Perović

DEKAN FAKULTETA

Prof. dr Tomislav Bekić

prof. dr Milenko A. Perović
Filozofski fakultet Novi Sad

BIOBIBLIOGRAFIJA RADOVA IZ OBLASTI ETIKE

Knjige:

1. *Svijet malograđanina*, Izd. pod. „August Cesarec“, Zagreb, 1989; str. 360; Recenzenti: dr M. Kangrga i R. Kalanj.
2. *Hegel i problem savjesti*, "Bratstvo-Jedinstvo", Novi Sad, 1989; str. 122; Recenzenti: dr I. Paić i N. Daković.
3. *Granica moraliteta*, "Dnevnik", Novi sad, 1992; str. 273; Recenzenti. Dr M. Kangrga, dr S. Žunjić.
4. *Etika*, Novi Sad, 2001; INED CO "Media"; Novi Sad, 2001; str. 488; Recenzenti: dr V. Simeunović, dr M. Kulić.
5. *Uvod u etiku*, s Rječnikom etičkih pojmova, Savez pedagoških društava Vojvodine, Novi Sad, 2003; str. 143; Recenzenti: dr V. Simeunović, dr M. Kulić.
6. *Praktička filozofija*, Odsek za filozofiju, Filozofski fakultet, Novi Sad, 2004; Recenzenti: dr Mišo Kulić, dr Vojin Simeunović; str. 5-321; ISBN 86-80271-24-1.
7. *Etika medija*, "Bijeli Pavle", Podgorica 2007., str. 5-147; ISBN 978- 86-85733-06-2.
8. *Filozofske rasprave*, Ed. Filozofska istraživanja, Filozofski fakultet Zagreb, 2011; str. 5-311; INBN 978-953-164-156-2;
9. *Pet studija o Hegelu*, Ed. Filozofska biblioteka, Filozofski fakultet Novi Sad, str. 7-308, 2012, ISBN 978-86-6065-114-5
10. *Karakter. Etička parerga*, Izd. Pobjeda, Podgorica, 2012., str. 11-360; ISBN: 978-86-309-03687; COBBIS.CG ID 20804112
11. *Filozofija morala*, Cenzura, Novi Sad, 2013., str. 5-392; ISBN 978-86-86559-17-3
12. ~~13.~~ *Filozofski brevijar*, Filozofski fakultet Novi Sad, Biblioteka Arhe, 2014., str. 5-266, ISBN 978-86-6065-205-0

Prevodi:

1. *Istorija etike* (autori: A.A.Huseinov, G. Irlic); Književna zajednica, Novi Sad, 1992; str. 310; prijevod s ruskog jezika, redakcija teksta i redaktorske napomene Milenko A. Perović (str. 285-307);

Članci i studije:

1. *Dia-logos i intelektualni gladijatori*, "Okno", Zagreb, veljača 1979;
2. *Logos u upotrebi*, "Dijalog", Sarajevo, 1-2/1979;
3. *Logos u upotrebi*, "Ideje", Beograd, br. 4/1979;
4. *Pribilješke o odnosu malograđanskog i primitivnog mentaliteta*, "Okno", Zagreb, avgusta 1979;
5. *Janusova lica malograđanstva*, "Socijalizam", Beograd, br. 7-8/1979;
6. *Malograđanstvo i snobizam*, "Pregled", Sarajevo, 11-12/1979;
7. *Zapis o malograđanskom moralu*, "Pitanja", Zagreb, 11-12/1979;
8. *Zapis o malograđanskom hedonizmu*, "Glas omladine", Novi Sad, juni 1980;
9. *Disput o tzv. socijalističkom moralu*, "Socijalizam", Beograd, 7-8/1980;
10. *Patrijarhalni moral, ovdje i sada*, "Okno", Zagreb, br. 215/1980;
11. *Disput o politikantstvu*, "Okno", Zagreb, avgusta 1981;
12. *Teorijski um, praktički um i moć*, "Savremenost", Novi Sad, br. 3-4/1983;
13. *Avangardno biće Partije ili udobna smještenost u otuđenju*, "Marksistička misao", Beograd, br. 1/1984;
14. *Horror vacui ili o tzv. krizi morala*, "Savremenost", Novi Sad, br. 5/1984;
15. *Vrijeme anomalije*, "Savremenost", Novi Sad, br. 4-5/1985;
16. *Malograđanstvo i moralizam*, Treći program Radio Beograda, nedjeljni ciklus, decembar 1985;
17. *Friedrich Nietzsche versus Minotaur savjesti*, "Filozofska istraživanja", Zagreb, br. 18/1986;
18. *Slučaj Tolstoj: pobuna savjesti i nemoć lijepe duše*, "Letopis Matice srpske", Novi Sad, br. 5/1987;
19. *Hegelijanski korijen Marksovog prevladavanja etičkog problema*, "Savremenost", Novi Sad, br. 3-4/1987;
20. *Bit pojma i pozicije savjesti: Hegel i Jakobi*, "Ideje", Beograd, br. 3/1988;
21. *O Hegelovom pojmu zla*, "Savremenik", Beograd, br. 12/1988;
22. *Hajdeger i pitanje o individuaciji*, Zbornik Instituta za filozofiju i soc. (1989), Filozofski fakultet Novi Sad;
23. *Rađanje individuacije iz duha hibrisa*, "Savremenost", Novi Sad, br. 3-4/1989;
24. *Filozofijski krešendo Milana Kangrge*, "Letopis Matice srpske", Novi Sad, oktobar 1990;
25. *Građanski bitak slobode*, Zbornik Filozofskog fakulteta Novi Sad (1991);
26. *Etički stavovi u perinatologiji*, Zbornik Medicinskog fakulteta, Novi Sad, 1994;
27. *Hegel i problem utemeljenja praktičke filozofije*, Zbornik Matice srpske za društvene nauke, br. 99/1995; str. 7-24;
28. *Mitologem sudbine i rađanje moralnosti*, Zbornik Filozofskog fakulteta u Novom Sadu (1996);
29. *Etika i pedagogija*, "Pedagoška stvarnost", Novi Sad, br. 7-8/1997; str. 519-528;
30. *Problem zasnivanja praktičke filozofije kod Hegela*, Zbornik "Sreća i stvaranje", Kulturni centar i Odsek za filozofiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, 1997; str. 21-39;
31. *Filozofski pojam ljubavi*, Zbornik s Međunarodnog simpozijuma, Matica srpska, Novi Sad, 1999;
32. *O biti savjesti*, Matica, Cetinje, br. 6/2001; str. 123-146;
33. *Ethos i demokratija*, Matica, Cetinje-Podgorica, br. 11-12/2002; str. 41-51;
34. *Filozofsko razumijevanje običaja kao oblika praksisa*, Matica, Cetinje-Podgorica, br. 17/2004; str. 41-64;
35. *Moral i pravo. Etika i filozofija prava*, Doclea, Podgorica, br. 4/2003; str. 7-44;
36. *Dvije vertikale Milana Kangrge*, "Filozofska istraživanja", Zagreb, br. 94-95/2004;

37. *Epohalni smisao Kantove filozofije*, "Arche", Novi Sad, br. 1/2004; str. 5-23;
38. *Praktički silogizam kod Aristotela i Hegela*, "Arche"; Novi Sad, br. 2/2004; str. 59-72;
39. *Filozofsko-etička sinteza Milana Kangrge*, »Arhe«, Novi Sad, br. 3/2005; str. 213-217., ISSN 1820-0958, UDK 17 Kant.
40. *Kantov i Hegelov pojam slobode*, Matica, Cetinje-Podgorica, br. 22-23/2005., str. 61-88; ISSN 1450-9059;
41. *Hegel i spor konzekvenijalizma i deontologije*, »Arhe«, br. 4/2005., str. 187-194., ISSN 1820-0958, UDK 114;
42. *Hegel und die Frage der philosophischen Begründung der Bioethik*, Integrative Bioethik, Akademia Verlag Sankt Augustin, poglavlje 5, 2006, str. 78-87, ISBN: 978-3-89665-372-7;
43. *Pojam praksisa kod Aristotela, Kanta i Hegela*, Matica, Cetinje-Podgorica, br. 25/2006, str. 115-132, ISSN 1450-9059;
44. *Hegelova fenomenologija volje i stav pluralizma*, Filozofska istraživanja, Zagreb, br. 101/2006., str. 23-27, ISSN 0351-4706, UDK 165.62:17.021.2: 141.113;
45. *Hegel und die Frage der philosophischen Begründung der Bioethik*, Integrative Bioethik, Ante Čović/Thomas Soeren Hoffmann (Hrsg.), Academie Verlag, Sankt Augustin, 2007.
46. *Der moderne Begriff der Zeit und der Begriff der Geschichte* (Über das Fundament der Heidegger'schen Auseinandersetzung mit Hegel), Synthesis philosophica, No. 42; Zagreb 2007; str. 141-156, UDC 1, ISSN 0352-7885, CODEN Syphe 5, UDC 161,1:115.,
47. *Der Begriff des Lebens in der Hegels Philosophie/Pojam života u Hegelovoj filozofiji*, Zbornik »Integrativna bioetika i izazovi suvremene civilizacije«, Sarajevo-Buchum, 2007; str. 35-41; ISBN 978-9958-9214-0-5;
48. *Hajdeger i praktička filozofija*, »Arhe«, br. 8/2007; str. 7-41., ISSN 1820-0958, UDK 17.023.1;
49. *Frojdov pojam savjesti*, Godišnjak Filozofskog fakulteta Novi Sad, XXXIII -1, 2008., str. 185-190., UDK 17.024, 1 Freud, S.
50. *Filozofski pojam smrti*, Zbornik Matice srpske za prirodne nauke, »Čovjek i priroda«, Novi Sad 2008., str. 84-90.
51. *Das Methodenproblem in der Ethik und Bioethik*, in: Walter Schweidler (Hrsg), Wert und Würde der nichtmenschlichen Kreatur (Value and Dignity of the Nonhuman Creature), Academia Verlag, Sankt Augustin 2009. str. 141-148., ISBN 978-3-98665-466-3;
52. *Etičke granice bioetike*, Arhe, br. 12/2009., Novi Sad, str.7-24; ISSN 1820-0958; UDK 10/14(05);
53. *Humbolt i Hegel: gimnazija između filantropizma i neohumanizma*, Zbornik Tradicija nastave filozofije, Propaideia III, Odsek za filozofiju, Filozofski fakultet Novi Sad, 2009., str. 9-24; ISBN 978-86-6065-006-3;
54. *Slobodno vrijeme i sloboda*, Filozofska istraživanja, Zagreb, sv.2/2009., str. 245-254., ISSN 0351-4706;
55. *Etika medija kao regulacija delanja*, Zbornik »Mediji i društvo, III – Etika i javni interes, prir. B. Damjanović, Nikšić: Civilni forum, 2009., str. 8-21.
56. *Die philosophisch-axiologischen Grundlagen der Bioethik*, Integrative Bioethik und Pluriperspektivismus, Hrsg. Ante Čović, Academia Verlag, Sankt Augustin, 2010., S. 101-105; ISBN 978-3-89665-503-5;
57. *Ethos i Blonde „Bestie“*. *Aporetika Ničeove kritike morala*, Arhe, 15/2011, Novi Sad, str. 3-25; ISSN 1820-0958 (Novi Sad) UDK 10/14 (05);
58. *Ethik gegen Bioethik*, Hrsg. Walter Schweidler, Bd. 19, Academia Verlag, Sankt Augustin, 2010., S. 21-25; ISBN 978-3-89665-568-4
59. *Pojam ličnosti kod Kanta i Hegela*, Arhe, br. 16/2011., str. 1-17; ISSN 1820-0958 UDK 10/14 (05);
60. *Sokratova etika*, Arhe, 21/2014, Novi Sad, str. 3-25; ISSN 1820-0958 (Novi Sad) UDK 10/14 (05).

61. *Sofistička proto-etika*, Filozofska istraživanja, Zagreb, br. 141/2016., str. 25-34., doi:10.21464/fi36103.

prof. dr Milenko A. Perović
Filozofski fakultet Novi Sad

BIOBIBLIOGRAFIJA 2019.

Biografija

Rođen u Vrbasu 14.11.1950. godine. Osnovnu školu i gimnaziju je završio u Vrbasu. Studije filozofije završio je u Beogradu na Filozofskom fakultetu 1974. godine. Doktorirao je filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1984. godine kod profesora Milana Kangrges tezom „Vrijednosni sistem i moralna svijest malograđanstva“. Od početka 1975. godine zaposlen na Radničkom univerzitetu u Vrbasu. Posle odsluženja vojnog roka, prelazi 1977. godine na rad u Centar za političke studije i marksističko obrazovanje u Novom Sadu, najpre na poslovima sekretara redakcije (1977-1978), a potom urednika časopisa za društvena pitanja „Savremenost“ (1978-1985). U Centru radi kao naučni saradnik od 1975-1987. godine. Biran je za docenta filozofije na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu 1987., za vanrednog profesora 1992, a redovnog profesora 1995. godine. Penzionisan je 2016. godine. Pored naučne, intenzivno se bavi i publicističkom delatnošću

Prof. dr Milenko A. Perović utemeljio je studije filozofije na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu 1988. godine.

Utemeljio je postdiplomske i doktorske studije filozofije na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu.

Predvodio je Komisiju za standardizaciju crnogorskog jezika koja je izradila i publikovala prvi Pravopis i prvu Gramatiku Crnogorskog jezika.

Bio je mentor na prvom i većini kasnijih doktorata iz filozofije na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Bio je mentor na jedanaest doktorskih disertacija iz filozofije. Pod njegovim mentorstvom urađeno je oko 20 magistarskih i master radova, kao i oko stotinu diplomskih radova na osnovnim studijama filozofije.

Utemeljio je Katedru, a potom i Odsek za filozofiju i niz godina u više mandata bio je šef Odseka za filozofiju.

U dva navrata bio je član Saveta Univerziteta Novi Sad, kao i predsednik Saveta Filozofskog fakulteta.

U više mandata bio je član Univerzitetske komisije za filozofiju, sociologiju i psihologiju. Više od petnaest godina bio je predsednik Komisije za polaganje stručnih ispita iz filozofije.

Jedan je od osnivača i prvi predsednik Bioetičkog društva Srbije.

U periodu od 1990. godine do danas bio je nosilac šest naučno-istraživačkih projekata na Odseku za filozofiju koji su finansirani od strane Ministarstva nauke Republike Srbije i jednog Pokrajinskog naučnog projekta.

Nastavu iz filozofskih predmeta držao je na Filozofskom fakultetu u Nišu, Učiteljskom fakultetu u Somboru, Filozofskom fakultetu u Nikšiću i Ekonomskom fakultetu u Podgorici. Saradivao je u stvaranju naučnog podmlatka na Filozofskom fakultetu u Banja Luci, Filozofskom fakultetu u Nišu i Ekonomskom fakultetu u Subotici.

Suosnivač je filozofskog časopisa Arhe i osnivač Edicije filozofske literature Arhe.

Član je Savjeta časopisa „Filozofska istraživanja“ u Zagrebu. Bio je član saveta filozofskog časopisa iz Temišvara.

Član je crnogorskog PEN Centra.

Jedan je od utemeljitelja Instituta za crnogorski jezik i književnost u Podgorici i Fakulteta za crnogorski jezik i književnost na Cetinju. Prvi je predsjednik UO Fakulteta za crnogorski jezik.

Živi u Novom Sadu.

Bibliografija

Knjige:

1. *Svijet malograđanina*, Izd. pod. „August Cesarec“, Zagreb, 1989; str. 360; Recenzenti: dr M. Kangrga i R. Kalanj.
2. *Hegel i problem savjesti*, "Bratstvo-Jedinstvo", Novi Sad, 1989; str. 122; Recenzenti: dr I. Paić i N. Daković.
3. *Granica moraliteta*, "Dnevnik", Novi sad, 1992; str. 273; Recenzenti. Dr M. Kangrga, dr S. Žunjić.
4. *Problem početka u filozofiji* (Uvođenje u Hegelovu filozofiju), Vrkić, Novi Sad, 1992; str. 285; Recenzenti: dr. S. Žunjić i dr Z. Kučinar.
5. *Istorija filozofije* (1. izdanje), Katedra za filozofiju, Filozofski fakultet Novi sad, 1994; str. 323; Recenzenti: dr V. Simeunović, dr M. Todorović, dr B. Balj.
6. *Istorija filozofije* (2. izdanje) s Kratkim rečnikom filozofskih pojmova, Odsek za filozofiju, Filozofski fakultet Novi Sad, 1997; str. 343; Recenzenti: dr V. Simeunović, dr M. Todorović i dr B. Balj.
7. *Etika*, Novi Sad, 2001; INED CO "Media"; Novi Sad, 2001; str. 488; Recenzenti: dr V. Simeunović, dr M. Kulić.
8. *Uvod u filozofiju*, "Futura publikacije", Novi Sad, 2003; str. 152; Recenzenti: dr M. Aćimović, dr V. Simeunović.
9. *Uvod u etiku*, s Rječnikom etičkih pojmova, Savez pedagoških društava Vojvodine, Novi Sad, 2003; str. 143; Recenzenti: dr V. Simeunović, dr M. Kulić.
10. *Istorija filozofije* (3. izdanje), Odsek za filozofiju, Filozofski fakultet, Novi Sad; 2003; str. 320; Recenzenti: dr M. Todorović, dr V. Simeunović.
11. *Praktička filozofija*, Odsek za filozofiju, Filozofski fakultet, Novi Sad, 2004; Recenzenti: dr Mišo Kulić, dr Vojin Simeunović; str. 5-321; ISBN 86-80271-24-1.
12. *Vrijeme cinizma* (Kratki filozofsko-politički eseji), Pobjeda, Podgorica 2007; str. 7-228; ISBN 978-86-309-0239-0, COBBIS. CG-ID 11966736.
13. *Etika medija*, "Bijeli Pavle", Podgorica 2007., str. 5-147; ISBN 978- 86-85733-06-2.

14. *Filozofske rasprave*, Ed. Filozofska istraživanja, Filozofski fakultet Zagreb, 2011; str. 5-311; ISBN 978-953-164-156-2;
15. *Pet studija o Hegelu*, Ed. Filozofska biblioteka, Filozofski fakultet Novi Sad, str. 7-308, 2012, ISBN 978-86-6065-114-5
16. *Karakter. Etička parerga*, Izd. Pobjeda, Podgorica, 2012., str. 11-360; ISBN: 978-86-309-03687; COBBIS.CG ID 20804112
17. *Filozofija morala*, Cenzura, Novi Sad, 2013., str. 5-392; ISBN 978-86-86559-17-3
18. *Filozofski brevijar*, Filozofski fakultet Novi Sad, Biblioteka Arhe, 2014., str. 5-266, ISBN 978-86-6065-205-0
19. *Montenegrinski eseji*, Crnogorsko društvo nezavisnih književnika, Podgorica, 2015. str. 9-323, ISBN 978-86-85735-73-8
20. *Ogledi iz filozofije jezika*, Fakultet za crnogorski jezik i književnost, Cetinje 2018., str. 7-251, ISBN 978-9940-40-014-9.
21. *Filozofija politike*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica 2019., str. 9-426., ISBN 978-303-2206-8.

Preводи:

1. *Istorija etike* (autori: A.A.Huseinov, G. Irlic); Književna zajednica, Novi Sad, 1992; str. 310; prijevod s ruskog jezika, redakcija teksta i redaktorske napomene Milenko A. Perović (str. 285-307);

Članci i studije:

1. *Problem odraza i teorija istine*; "Ideje", Beograd, br. 6/1977; "Polja", Novi Sad, 228/1978;
2. *Antinomije obrazovanja i naučnog mišljenja*, "Savremenost", Novi Sad, 7-8/1978;
3. *Toma Akvinski: između teološkog vina i filozofske vode*, "Polja", Novi Sad, br. 232/1978;
4. *Veseli nauk ili bilješke o jeziku i stilu*, "Oko", Zagreb, br. 174/1978;
5. *Dia-logos i intelektualni gladijatori*, "Oko", Zagreb, veljača 1979;
6. *Logos u upotrebi*, "Dijalog", Sarajevo, 1-2/1979;
7. *Logos u upotrebi*, "Ideje", Beograd, br. 4/1979;
8. *Naučna svijet i stav rezerve*, "Savremenost", Novi Sad, 4-5/1979;
9. *Zli duši nauke*, "Oko", Zagreb, br. 178/1979;
10. *Bilješke o malograđanskom ukusu*, "Polja", Novi Sad, maj 1979;
11. *Pribilješke o odnosu malograđanskog i primitivnog mentaliteta*, "Oko", Zagreb, avgusta 1979;
12. *Janusova lica malograđanstva*, "Socijalizam", Beograd, br. 7-8/1979;
13. *Malograđanstvo i snobizam*, "Pregled", Sarajevo, 11-12/1979;
14. *Zapis o malograđanskom moralu*, "Pitanja", Zagreb, 11-12/1979;
15. *Tradicionalno malograđanstvo u građanskom ambijentu egzistencije*, "Savremenost", Novi Sad, 1-2/1980;
16. *Zapis o malograđanskom hedonizmu*, "Glas omladine", Novi Sad, juni 1980;

17. *Malograđanski entitet u predgrađanskoj egzistenciji*, "Polja", Novi Sad, juli 1980;
18. *Disput o tzv. socijalističkom moralu*, "Socijalizam", Beograd, 7-8/1980;
19. *Patrijarhalni moral, ovdje i sada*, "Oko", Zagreb, br. 215/1980;
20. *Disput o politikantstvu*, "Oko", Zagreb, avgusta 1981;
21. *Novi malograđanski slojevi i problem njihovog određenja*, "Polja", Novi Sad, juni 1982;
22. *Politika i teorijska kritika društva*, "Marksistička misao", Beograd, br. 5/1982;
23. *Inteligencija i malograđansko mišljenje stvarnosti*, "Savremenost", Novi Sad, br. 6/1982;
24. *Marginalije o moći*, "Savremenost", Novi Sad, br. 9/1982;
25. *Izmjena svijeta ili metafizika ideje istorije*, "Savremenost", Novi Sad, br. 7-8/1983;
26. *Izmjena svijeta ili metafizika ideje istorije* (prevod na slovački jezik), časopis "Svetlošč", Novi Sad, br. 3/1983;
27. *Malograđanski entitet u savremenom društvu*, "Rukovet", Subotica, 1-2/1983;
28. *Teorijski um, praktički um i moć*, "Savremenost", Novi Sad, br. 3-4/1983;
29. *Avangardno biće Partije ili udobna smještenost u otuđenju*, "Marksistička misao", Beograd, br. 1/1984;
30. *Horror vacui ili o tzv. krizi morala*, "Savremenost", Novi Sad, br. 5/1984;
31. *Moderni čovjek između formule i forme*, "Savremenost", Novi Sad, br. 7-8/1984;
32. *Prilog razumijevanju paroksizma naše savremene situacije*, "Marksistička misao", Beograd, br. 5/1984;
33. *Kapital kao bitak građanskog svijeta*, "Savremenost", Novi Sad, br. 9/1984;
34. *Političko biće malograđanstva*, "Ideje", Beograd, br. 5-6/1985;
35. *Heuristički smisao Marksove teorije klasa*, "Pogledi", Split, br. 5-6/1985;
36. *Vrijeme anomije*, "Savremenost", Novi Sad, br. 4-5/1985;
37. *Malograđanstvo i moralizam*, Treći program Radio Beograda, nedjeljni ciklus, decembar 1985;
38. *Teleologija tehnike*, "Savremenost", Novi Sad, br. 7-8/1986;
39. *Činovništvo i inteligencija*, "Savremenost", Novi Sad, br. 11-12/1986;
40. *Friedrich Nietzsche versus Minotaur savjesti*, "Filozofska istraživanja", Zagreb, br. 18/1986;
41. *Slučaj Tolstoj: pobuna savjesti i nemoć lijepe duše*, "Letopis Matice srpske", Novi Sad, br. 5/1987;
42. *Hegelijanski korijen Marksovog prevladavanja etičkog problema*, "Savremenost", Novi Sad, br. 3-4/1987;
43. *Bit pojma i pozicije savjesti: Hegel i Jakobi*, "Ideje", Beograd, br. 3/1988;
44. *O Hegelovom pojmu zla*, "Savremenik", Beograd, br. 12/1988;
45. *Hajdeger i pitanje o individuaciji*, Zbornik Instituta za filozofiju i soc. (1989), Filozofski fakultet Novi Sad;
46. *Partija i oportunistički moralizam*, "Marksistička misao", Beograd, br. 3-4/1989;
47. *Radanje individuacije iz duha hibrisa*, "Savremenost", Novi Sad, br. 3-4/1989;
48. *Napomene o univerzalnom građanskom društvu*, "Savremenost", Novi Sad, br. 11/1989;
49. *Filozofski krešendo Milana Kangrge*, "Letopis Matice srpske", Novi Sad, oktobar 1990;
50. *Građanski bitak slobode*, Zbornik Filozofskog fakulteta Novi Sad (1991);
51. *Nekoliko postavki o biti ideološkog*, Zbornik Instituta za filozofiju i soc. (1992), Filozofski fakultet N. Sad;
55. *Ideja fenomenologije duha u Hegelovom predavanjima iz filozofije religije*, "Filozofski godišnjak", Beograd, br. 6/1993;
53. *Ideja fenomenologije duha u Hegelovoj „Filozofiji religije“*, Treći program Radio Beograda, decembar 1993;
54. *O utemeljenju filozofije prava*, "Letopis Matice srpske za društvene nauke", br. 95; Novi Sad, 1994; str. 115-121;
55. *Etički stavovi u perinatologiji*, Zbornik Medicinskog fakulteta, Novi Sad, 1994;

56. *Lajbnić kao metafizičar*, Pogovor prevodu Lajbnićove knjige "Novi ogleđi o ljudskom razumu", BIGZ, Beograd, 1995;
57. *Temeljni karakter Hegelove filozofije*, Zbornik Odseka za filozofiju i sociologiju (1995), Filozofski fakultet Novi Sad; str. 172-185;
58. *Hegel i problem utemeljenja praktičke filozofije*, Zbornik Matice srpske za društvene nauke, br. 99/1995; str. 7-24;
59. *Mitologem sudbine i rađanje moralnosti*, Zbornik Filozofskog fakulteta u Novom Sadu (1996);
60. *Hegelov pojam boga*, Zbornik "Pojam boga u filozofiji", Kulturni centar i Odsek za filozofiju Filozofskog fakulteta Novi Sad, 1996; str. 17-34;
61. *Rene Dekart i rađanje intelektualiteta moderne epohe*, "Theoria", Beograd, br. 4/1996; str. 97-110;
62. *Platon i problem početka u filozofiji*, Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, br. 25/1997; str. 459-471;
63. *Etika i pedagogija*, "Pedagoška stvarnost", Nov Sad, br. 7-8/1997; str. 519-528;
64. *Problem zasnivanja praktičke filozofije kod Hegela*, Zbornik "Sreća i stvaranje", Kulturni centar i Odsek za filozofiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, 1997; str. 21-39;
65. *Filozofski pojam ljubavi*, Zbornik s Međunarodnog simpozijuma, Matica srpska, Novi Sad, 1999;
66. *Moderni pojam vremena i pojam povijesti*, Matica, Cetinje; br. 1/2000; str. 165-182;
67. *Filozofsko razumijevanje pojma čovjeka*, Matica, Cetinje, br. 3/2000; str. 117-144;
68. *O biti savjesti*, Matica, Cetinje, br. 6/2001; str. 123-146;
69. *Vrijeme cinizma*, Matica, Cetinje-Podgorica; br. 7-8/2001; str. 7-18;
70. *Pojam ličnosti u filozofiji njemačkog idealizma*, Matica, Cetinje-Podgorica, br. 9-10/2002; str. 155-165;
71. *Ethos i demokratija*, Matica, Cetinje-Podgorica, br. 11-12/2002; str. 41-51;
72. *O temelju Hajdegerove diskusije s Hegelom*, Zbornik Matice Srpske za društvene nauke, br. 114-115/ 2003; str. 7-20;
73. *Filozofsko razumijevanje običaja kao oblika praksisa*, Matica, Cetinje-Podgorica, br. 17/2004; str. 41-64;
74. *Moral i pravo. Etika i filozofija prava*, Doclea, Podgorica, br. 4/2003; str. 7-44;
75. *Dvije vertikalne Milana Kangrge*, "Filozofska istraživanja", Zagreb, br. 94-95/2004;
76. *Epohalni smisao Kantove filozofije*, "Arche", Novi Sad, br. 1/2004; str. 5- 23;
77. *Praktički silogizam kod Aristotela i Hegela*, "Arche"; Novi Sad, br. 2/2004; str. 59-72;
78. *Filozofsko-etička sinteza Milana Kangrge*, »Arhe«, Novi Sad, br. 3/2005; str. 213-217., ISSN 1820-0958, UDK 17 Kant.
79. *Filozofska bit teorija prirodnog prava*, Pravni zbornik, Podgorica, 2005., ISSN 0350-6630, str. 7-36;
80. *Kantov i Hegelov pojam slobode*, Matica, Cetinje-Podgorica, br. 22-23/2005., str. 61-88; ISSN 1450-9059;
81. *Hronika montenegrina. Filiozofsko-istorijski esej*, Matica, Cetinje-Podgorica, br. 21, 2005., str. 7-26, ISSN 1450-9059;
82. *Hegel i spor konzekvenijalizma i deontologije*, „Arhe“, br. 4/2005., str. 187-194., ISSN 1820-0958, UDK 114;
83. *Hegel und die Frage der philosophischen Begründung der Bioethik*, Integrative Bioethik, Akademia Verlag Sankt Augustin, poglavlje 5, 2006, str. 78-87, ISBN: 978-3-89665-372-7;
84. *Pojam praksisa kod Aristotela, Kanta i Hegela*, Matica, Cetinje-Podgorica, br. 25/2006, str. 115-132, ISSN 1450-9059;
85. *Odnos fenomenologije duha i nauke logike kod Hegela*, Arhe, Novi Sad br. 5-6/2006., str. 23-50, ISSN 1820-0958, UDK 130.121:16;

86. *Hegelova Fenomenologija duha*, Matica, Cetinje-Podgorica, br. 27-28/2006; str. 129-174, ISSN, 1450-9059;
87. *Hegelova fenomenologija volje i stav pluralizma*, Filozofska istraživanja, Zagreb, br. 101/2006., str. 23-27, ISSN 0351-4706, UDK 165.62:17.021.2: 141.113;
88. *Hegel und die Frage der philosophischen Begründung der Bioethik*, Integrative Bioethik, Ante Čović/Thomas Soeren Hoffmann (Hrsg.), Akademie Verlag, Sankt Augustin, 2007.
89. *Der moderne Begriff der Zeit und der Begriff der Geschichte* (Über das Fundament der Heidegger'schen Auseinandersetzung mit Hegel), Synthesis philosophica, No. 42; Zagreb 2007; str. 141-156, UDC 1, ISSN 0352-7885, CODEN Syphe 5, UDC 161,1:115.,
90. *Der Begriff des Lebens in der Hegels Philosophie/Pojam života u Hegelovoj filozofiji*, Zbornik »Integrativna bioetika i izazovi suvremene civilizacije«, Sarajevo-Buchum, 2007; str. 35-41; ISBN 978-9958-9214-0-5;
91. *Marksov pojam dijalektike*, Arhe, Novi Sad, br. 7, 2007, str.7-34, ISSN 1820-0958, UDK 130.121.7,
92. *Hajdeger i praktička filozofija*, »Arhe«, br. 8/2007; str. 7-41., ISSN 1820-0958, UDK 17.023.1;
93. *Der Begriff des Natur bei Kant und Hegel*, Zbornik „Integrative Bioethik“, Akademie Verlag, Sankt Augustin, Bochum, 2008;
94. *Evropska gimnazija i tradicija nastave filozofije*, Zbornik Tradicija nastave filozofije, Propaidea I, Odsek za filozofiju, Filozofski fakultet Novi Sad, 2008., str. 9-25; ISBN 978-86-6065-006-3
95. *Rene Dekart i moderni logocentrizam*, Matica, Podgorica-Cetinje, br. 32/33, 2007-2008, str. 7-27., ISSN 1450-9059;
96. *Frojdov pojam savjesti*, Godišnjak Filozofskog fakulteta Novi Sad, XXXIII -1, 2008., str. 185-190., UDK 17.024, 1 Freud, S.
97. *Kangrgin pojam vremena*, Arhe, 09/2008., Novi Sad, str. 209-214;
98. *Filozofski pojam smrti*, Zbornik Matice srpske za prirodne nauke, „Čovjek i priroda“, Novi Sad 2008., str. 84-90.
99. *Aristotel, Hegel, Hajdeger: politika i antipolitika*, Arhe, Novi Sad, br. 10, 2008, str.7-34, ISSN 1820-0958, UDK 130.121.7,
100. *Das Methodenproblem in der Ethik und Bioethik*, in: Walter Schweidler (Hrsg), Wert und Würde der nichtmenschlichen Kreatur (Value and Dignity of the Nonhuman Creature), Akademie Verlag, Sankt Augustin 2009. str. 141-148., ISBN 978-3-98665-466-3;
101. *Etičke granice bioetike*, Arhe, br. 12/2009., Novi Sad, str.7-24; ISSN 1820-0958; UDK 10/14(05);
102. *Gimnazijska filozofija između političke pragmatike i pedagoške paradigmatske*, Zbornik Tradicija nastave filozofije, Propaidea II, Odsek za filozofiju, Filozofski fakultet Novi Sad, 2009., str. 9-23; ISBN 978-86-6065-006-3;
103. *Humbolt i Hegel: gimnazija između filantropizma i neohumanizma*, Zbornik Tradicija nastave filozofije, Propaidea III, Odsek za filozofiju, Filozofski fakultet Novi Sad, 2009., str. 9-24; ISBN 978-86-6065-006-3;
104. *Slobodno vrijeme i sloboda*, Filozofska istraživanja, Zagreb, sv.2/2009., str. 245-254., ISSN 0351-4706;
105. *Etika medija kao regulacija delanja*, Zbornik »Mediji i društvo, III – Etika i javni interes, prir. B. Damjanović, Nikšić: Civilni forum, 2009., str. 8- 21.
106. *Filozofska propedeutika kao disciplina i nastavni predmet u gimnazijama*, Zbornik Tradicija nastave filozofije, Propaidea IV Odsek za filozofiju, Filozofski fakultet Novi Sad, 2010., str. 9-27; ISBN 978-86-6065-006-3;
107. *Die philosophisch-axiologischen Grundlagen der Bioethik*, Integrative Bioethik und Pluriperspektivismus, Hrsg. Ante Čović, Akademie Verlag, Sankt Augustin, 2010., S. 101-105; ISBN 978-3-89665-503-5;

108. *Platon i paradoksnost početka u filozofiji*, Arhe, 13/2010., Novi Sad, str. 1-13; ISSN 1820-0958 (Novi Sad) UDK 10/14 (05);
109. *Mitologija vs. filozofija povijesti*, Arhe, 14/2010, Novi Sad, str. 1-27; ISSN 1820-0958 (Novi Sad) UDK 10/14 (05);
110. *Ethos i Blonde „Bestie“. Aporetika Ničeove kritike morala*, Arhe, 15/2011, Novi Sad, str. 3-25; ISSN 1820-0958 (Novi Sad) UDK 10/14 (05);
111. *Ethik gegen Bioethik*, Hrsg. Walter Schweidler, Bd. 19, Academia Verlag, Sankt Augustin, 2010., S. 21-25; ISBN 978-3-89665-568-4
112. *Pojam ličnosti kod Kanta i Hegela*, Arhe, br. 16/2011., str. 1-17; ISSN 1820-0958 UDK 10/14 (05);
113. *Interbellum i gimnazijska filozofija*, Zbornik Tradicija nastave filozofije, Propaidea V, Odsek za filozofiju, Filozofski fakultet Novi Sad, 2011., str. 9-29; ISBN 978-86-6065-101-5;
114. *Čimerman kao propedeutičar*, Zbornik Tradicija nastave filozofije, Propaidea VI, Odsek za filozofiju, Filozofski fakultet Novi Sad, 2012.
115. *Lorencova istorija filozofije*, Filozofski fakultet Novi Sad, Odsek za filozofiju, Urednik: prof. dr Milenko A. Perović, *Tradicija nastave filozofije VII, Propaidea*, Novi Sad, 2012.; UDK: 1 Lorenc 1(091) str. 9-24; ISBN 978-86-6065-191-6.
116. *Antiteze Lalićeve tetralogije*, Zbornik, Podgorica, Matica crnogorska/Fakultet za crnogorski jezik i književnost, u štampi, 2015.
117. *Sokratova etika*, Arhe, 21/2014, Novi Sad, str. 3-25; ISSN 1820-0958 (Novi Sad) UDK 10/14 (05).
118. *Der Begriff des Lebens bei Kant und Hegel*, Bioethik und Bildung, Academia Verlag, Sankt Augustin, 2014, poglavlje 1, str. 45-52, ISBN 978-3-89665-502-8;
119. Enciklopedijska odrednica: *Praxis School (Praxis Philosophy or Praxis Group), The Encyclopedia of Social Theory* (Blackwell), prijevod u časopisu Arhe, 22/2014.
120. Enciklopedijska odrednica: *Plato, The Encyclopedia of Social Theory* (Blackwell), prijevod u časopisu Arhe, 23/2015., str. 117-122
121. *Medium duha ili kuća bitka. Hegelov spekulativni pojam jezika*, Arhe, br. 24, . (2015), Novi Sad, str. 9-36.
122. *Humboltovo zasnivanje filozofije jezika*, 1. dio, Lingua montenegrina, IX/I, br. 17, (2016), Cetinje, str. 3-21. str. 3-21. ISSN 1800-7007 = Lingua Montenegrina (Cetinje) COBISS.CG-ID 12545808.
123. *Humboltovo zasnivanje filozofije jezika*, 2. dio, Lingua montenegrina, IX/II, br. 18, (2016), Cetinje, str. 3-22. ISSN 1800-7007 = Lingua Montenegrina (Cetinje) COBISS.CG-ID 12545808
124. *Fihće i pitanje o jeziku*, Arhe, br. 25, (2016), Novi Sad, str. 7-27. ISSN 1820-0958 (Novi Sad) UDK 10/14 (05) št. izdanje, ISSN 1821-4940 (el. izdanje).
125. *Sofistička proto-etika*, Filozofska istraživanja, Zagreb, br. 141/2016., str. 25-34., doi:10.21464/fi36103.
126. Enciklopedijska odrednica: *Praxis School (Praxis Philosophy or Praxis Group), The Encyclopedia of Social Theory* (Blackwell), (1.000 riječi), 2017.
127. Enciklopedijska odrednica: *Plato* (2.000 riječi), *Encyclopedia of Social Theory*, (Blackwell), 2017.
128. *Herderova filozofija jezika*, Arhe, br. 26, (2017), Novi Sad, str. 201-220. ISSN 1820-0958 (Novi Sad) UDK 10/14 (05) št. izdanje, ISSN 1821-4940 (el. izdanje).

129. *Filozofija jezika u Platonovom Kratilu*, *Lingua montenegrina*, X/I, br. 19, (2017), Cetinje (u štampi).
130. *Sofistička proto-etika*, *Filozofska istraživanja*, Zagreb, Vol.36 No.1/2016. DOI: 10.21464/fi36103.
131. *Aristotelova filozofija jezika*, I dio, *Arhe*, 27/2017.
132. *Aristotelova filozofija jezika*, II dio, *Arhe*, 28/2017., str. 111-129.
133. *Augustinovo shvatanje politike*, *Arhe*, 29/2018. str. 7-13.
134. *Politička filozofija Tome Akvinskog*, *Arhe*, 30/2019.

(/)

 | ENG (/include/promjena_jezika.php) | Prijava (login.php)

FILOZOFSKI FAKULTET, 11.03.2017

Biografija - Jakovljević Dragan

 (/) / Filozofski fakultet (/ff) / Angažovano osoblje (/osoblje/ff) / Jakovljević Dragan (/radnik/190268-jakovljevic-dragan) / Biografija - Jakovljević Dragan (/objava/blog/17125/objava/1-biografija-jakovljevic-dragan)

Проф.др *Драган Јаковљевић* (Зајечар 1953, Тимочко-подоунавска крајина), редовни професор филозофије (епистемолошке и етичке дисциплине) на УЦГ почев од 1990 у континуитету. Осим студијског програма за филозофију, у једном периоду је радио и на студијском програму за социологију Филозофског факултета, на реализацији наставе из методологије.

Студије филозофије са историјом уметности апсолвирао је на Универзитету у Београду, а постдипломске студије теорије науке у Баден-Виртембергу, на Факултету за друштвене науке Универзитета у Манхајму. Промовисао је код познатог немачког методолога и теоретичара рационалности, Ханса Алберта, који је заједно са Карлом Попером утемељио филозофску школу критичког рационализма и концепцију отвореног друштва. Реализовао је низ стручних специјализација из домена опште методологије, етике, филозофије права, теорије религије... на научним институтима у Аустрији и Немачкој. Уједно одржава континуисану интернационалну сарадњу са низом реномираних научника из европских академских центара (Линц, Луцерн, Диселдорф, Букурешт, Грац, Софија, Беч, Вроцлав ...), а објавио је низ тематски разноврсних научних радова у немачким, аустријским, бугарским, румунским, хрватским... часописима и зборницима. Његове главне студије су *Leonard Nelsons Rechtfertigung metaphysischer Grundsätze der theoretischen Realwissenschaft*, (Нелсоново заснивање метафизичких начела теоријске науке о остварности) Frankfurt a.M., Bern, u.a. 1987, *Erkenntnisgestalten und Handlungsanweisungen* (Ликови сазнања и упутства поступања, у издању Средњоевропског института за филозофију, Нордхаузен 2016), *Религије и вредности* 2006, *Сазнање, толеранција, вера* Подгорица 2014. У припреми је књига *Metaphysische Annahmen und das Vorwissen der Vernunft*, која треба да буде објављена у другој половини 2019 у Немачкој, као и збирке етичких расправа *Вредносно оријентисање*, чије је објављивање предвиђено за почетак 2020. Недавно је објавио и прилог зборнику научних радова посвећеном делу Карла Попера, издатом од стране чувене европске издавачке куће „Шпрингер“.

Премда је близак Поперовој школи критичког рационализма, унутар које је стекао своје методолошко образовање, није се сврстао у неку одређену филозофску школу као генерално полазиште за сва своја разматрања, већ пре уз одређена специфична становишта по одговарајућим проблемима етике, теорије вредности, теорије раста научног знања, методологије друштвених наука... Та становишта се не поклапају увек са извесном јединственом школском систематиком но пресецају границе више њих, док у неким случајевима представљају штавише и самостална гледишта самог аутора. Поводом 60. годишњег личног јубилеја, објављен је међународни зборник на светским језицима „*Облици Мишљења*“ (*Denkformen*), Београд 2013, са прилозима преко двадесет познатих европских и неких југословенских научника, преузет у фондове универзитетских библиотека у Немачкој, Аустрији, САД-у, Швајцарској, Хрватској, Словенији... Бави се широким распоном тематских комплекса, почев од опште теорије сазнања и методологије, одн. филозофије науке, преко етике и теорије вредности, до филозофије религије и теорије културе, као и систематском научном критиком.

Стални је члан колегијума друштвенонаучног „Вилхелм-Роепке-Института“ (СРН). Сарађује са једним од првака Ерлангенске школе конструктивизма, Јиргенот Мителштрасом, као и са истакнутим европским етичарем, Дитером Бирнбахером. Реализовао је стручна усавршавања на академским установама у Грацу, Франкфурту, Салцбургу, Констанцу, Бечу, Диселдорфу, Регенсбургу ... Његова досадашња продукција обухвата преко 80. научних и стручних радова, са значајним уделом објављивања у европским часописима и зборницима, од којих су неки у међувремену уврштени и у међународне стручне библиографије за одговарајућа тематска подручја. (Енглески превод је у фази припреме)

AUSWAHLBIBLIOGRAPHIE - Odabrana bio-bibliografija

prof. Dragan Jakovljević

[Dr. Phil. University of Mannheim (BW, Germany), Mentor: Hans Albert]

Redovni univerzitetski profesor *teorije saznanja i etike*

Ordentlicher Universitätsprofessor für *Erkenntnislehre und Ethik*

Dalja područja istraživanja:

Sistematski: *metodologija i filozofija nauke, teorija kulture i filozofija religije;*

Idejno-istorijski: *evolucija pozitivizma (Bečki krug), kritičkog racionalizma (K.R. Poper), kao i neokantovstva (Frizova škola), te njihovi uticaji na savremenu filozofiju; nasleđe jugoslovenske praxis-filozofije (M. Marković, M. Kangrga..., hrišćanska teorija prirodnog prava i socijalna doktrina);*

Weitere Forschungsbereiche:

Systematisch: *Wissenschaftstheorie, Theorie der Kultur und Religionsphilosophie;*

Ideengeschichtlich: *Entwicklungen des Positivismus (Wiener Kreis), Kritischen Rationalismus (K.R. Popper), sowie des Neukantianismus (Fries'sche Schule), eingeschlossen ihre Einwirkungen auf die Gegenwartsphilosophie; das Erbe der jugoslawischen Praxis-Philosophie (M. Markowitsch, M. Kangrga..., christliche Naturrechtstheorie sowie Soziallehre.).*

Jezici: *nemački (aktivno), ruski, engleski (pasivno).*

Sprachen: *Deutsch (aktiv), Russisch, Englisch (Grundkenntnisse, passiv).*

Bücher - knjige

1.) *L. Nelsons Rechtfertigung metaphysischer Grundsätze der theoretischen Realwissenschaft,*

T. Lang Verlag, Bern / Frankfurt a.M., u.a., 1988 (260 Seiten).

[Ausführliche Besprechungen in: *Rivista di Filosofia neo-scolastica*, Anno LXXXII, aprile-settembre, Milano 1990, sowie in: *Philosophischer Literaturanzeiger*, Bd. 44, Heft 1, Januar-März, Aachen 1991. Aufnahme in die Datenbank *Wissenschaftstheorien für Sozialforscherinnen*, by Meidl, N. Christian 2009, page 120. Zusammenfassende Darstellung in: *Rundbrief der Sokratiker*, Nr.4, Frankfurt a.M., August 1999. Mehrfache Erwähnungen in: *Franke, Holger: Leonard Nelson*, Ammersbek bei Hamburg 1991, sowie in: *Schroth, Jörg: Leonard Nelson - Bibliographie der*

Sekundärliteratur, Frankfurt a.M. 2018, als auch in: Hermann Kay: *Die Neue Friessche Schule*, in: Grundriss der Geschichte der Philosophie. Begründet von F. Überweg. Völlig neu bearbeitete Ausgabe, hrsg. von Holzhey, H. *Die Philosophie des 19. Jahrhunderts* (im Erscheinen). Als ausgewählte Literatur-Angabe, in: Hermann, K. / Schroth, J. (Hrsg.): *Leonard Nelson: Kritische Naturphilosophie - Mitschriften aus dem Nachlass*, Universitätsverlag Winter, Heidelberg 2004.

Vorhanden u.a. in: The Library of Jacques Maritain Center at Notre Dame, USA, Bibliothek der Friedrich-Ebert-Stiftung, Bonn, NRW, Bibliothek der Fakultät für Sozialwissenschaften, Mannheim, BW, Bibliothek des Instituts für Philosophie in Graz... (Früher auch in: The Library of Congress, Washington, D.C.)] *

2.) *Religije i vrednosti* – Tri kritičke rasprave, Podgorica / Beograd 2006 (150 str.).

3.) *Saznavanje, tolerancija, vera*, Podgoritza 2014 (str. 300); pregledano ponovljeno izdanje, Podgoritza 2015. [Recenzije u: Religija i tolerancija, Novi Sad 2016, Vaspitanje i demokratija 2/2016, Podgoritza, Sociološka Luča 1./2016, Nikšić; Kultura, umetnost, nauka - kulturni dodatak, Politika Beograd, avgust 2018.]

4.) Erkenntnisgestalten und Handlungsanweisungen – Ausgewählte Abhandlungen, Schriftenreihe libri nigri Bd.57, hrsg. von The Central European Institute of Philosophy at the Faculty of Humanities of the Charles University Prague, Czech Republic, Mit einem Nachwort von D. Aleksandrowicz, Bautz Verlag, Nordhausen 2016 (191 Seiten).

[Besprechungen in: *Wiener Jahrbuch für Philosophie*, Wien 11/2018 (verf. von Prof. Em. E. Bader, Wien), *Zeitschrift für katholische Theologie*, 139 Bd./ 2017, Heft 4, Innsbruck (verf. von Prof. R. Schubert, Wien) *Salzburger Theologische Zeitschrift*, Salzburg 2016, No.2, Jg.20, *Synthesis Philosophica* 63, No.1/2017 Zagreb (verf. von Dr. J. Friedl, Graz), *Aufklärung und Kritik*, 24. Jg., 4/2017, Nürnberg (verf. von Prof. A. Grabner-Heider, Graz), *Phainomena* 2018, Ljubljana (verf. von Prof.D. Komel), demnaechst in: *Woprosy filosofii*, Moskau 2019... u.a.

Aufgenommen von den Universitäts-, bzw. Institutsbibliotheken in Leipzig, Salzburg, Luxembourg, Innsbruck, Portland, Konstanz, Wien, Budapest, Bonn, Graz, Zagreb, Rijeka, Osijek, Maribor, Beograd...]

5.) *Vrednosno orijentisanje* – Odabrani etički i aksiološki eseji (cca. 180. str.; u pripremi, objavljivanje predviđeno za drugu polovinu 2020).

6.) *Metaphysische Annahmen und das Vorwissen der Vernunft - Nelsons Revision der Transzendentalphilosophie Kants und ihre Folgen*, Mit einer Beilage von W. Eichler, stark geänderte und wesentlich erweiterte Fassung von (1), (cca. 290 S.); erscheint voraussichtlich Ende 2019 in BRD, in Vorbereitung.

7.) *Reagovanja* – Prilozi kritičkom mišljenju u našem kulturnom kontekstu (cca. 280 str., u pripremi)

Sammelbandbeiträge – prilozi zbornicima

8.) Die Frage nach dem methodologischen Dualismus der Natur- und Sozialwissenschaften und der Standpunkt kritischer Rationalisten, in: Salamun, Kurt (Hrsg.) K.R. Popper und die Philosophie des Kritischen Rationalismus, FS zum 85. Geburtstag K.R. Poppers, Rodopi, Amsterdam / Atlanta 1989 (prilog spomenici za 85. rođendan Karla R. Popera).**

9.) Religion, Geisteswissenschaft, Naturwissenschaft im 21. Jahrhundert - Unterwegs zu einer konvergierenden kognitiven Funktion ? in: Benedikter, Roland (Hrsg.): GEIST, BILDUNG, UND KULTUR, Studienverlag, Innsbruck 2004.

10.) Društvene transformacije, moral i etika - Razmatranje o potencijama tradicije praxis-filozofije danas, s osvrtom na dekonstrukciju etike M. Kangrge, u: Mogućnosti i granice etike u djelu Milana Kangrge, posebno izdanje časopisa Filozofska istraživanja, u čast 80. rođendana M. Kangrge, 3-4. / 2004, Zagreb.

11.) *Dialektisches Denken als das Paradigma des geisteswissenschaftliche Rationalität innerhalb jugoslawischer Praxis-Philosophie*, in: Ginev, D. (Hrsg.): *Die Geisteswissenschaften im europäischen Diskurs*, Bd.II: *Osteuropa*, Studienverlag, Innsbruck/ Wien/ Bozen 2010.

Zuvor auch in : Ginev, D. (Hrsg.): *Geisteswissenschaftliche Traditionen und kulturwissenschaftliche Situationen*, Studia Culturologica Monographs, Idea Publishing House, Sofia 2009.

12.) *Važenje normi i racionalnost pravnih poredaka*, u: Prokopijević, M. (ed.):

Ljudska prava, Institut za evropske studije (IES), Beograd 1996.

13.) *Aspekti refleksije o moralu* (sistematska uvodna studija za (69.), 2002, str.I-XII).

14.) *Kelzenov pristup pravu i pravnoj teoriji* (sistematska uvodna studija za (70.), 14 str., 2003).

ujedno emitovano u okviru naučnog programa Radio Beograda (III. Program, jesen 2004).

- 15.) *Upitnost pojma sveta i osnovi Kangrgine filozofije čovjeka i svijeta* (sistematska uvodna studija za (72.), 38.str., 2016).
- 16.) *O praktičko-društvenoj prirodi religija i njihovim funkcijama u društvu*, u:
Jerotić / Ivanović (eds.) : *Religija između istine i društvene uloge*, Dereta, Beograd 2009.
- 17.) *Poppers Auffassungen über Religion und den Glauben an Gott*, in: Franco,G.(Hrsg.): *Handbuch-Karl Popper*, Springer Reference Geisteswissenschaften, Springer VS, Wiesbaden 2018.

Aufsätze – Zeitschriftenbeiträge – članci u časopisima

- 18.) *Pojam znanja*, u: DOMETI, god.XXII, br.2-3, Rijeka 1989 [Uvršćeno u: Izabrana bibliografija radova iz teorije saznanja na srpskom jeziku, pripr. prof.dr A. Gordić, ww.filozofija.info.]
- 19.) *Wenn die Grundlagen wackeln - Zur Lage des epistemologischen Fundamentalismus*
im Rahmen der gegenwärtigen Erkenntnistheorie, in : FACTA UNIVERSITATIS,
Vol. I, No.5, 1998.***
- 20.) *Was uns der Name angewandter Ethik nicht schon sagt - Ein nachkonstruktiver Versuch,*
die Natur und die zwei Abarten angewandter Ethik zu bestimmen, in : DIVINATIO,
Vol. XII, Sofia 2000.
- 21.) *Hermeneutische Defizite des Historismus - Zur Kritik des wissenschaftstheoretischen*
Historismus bei J. Mittelstraß, in : DIVINATIO, Vol. XVI, autumn-winter Sofia 2002.
- 22.) *Normative Genesen oder Wirkungsgeschichten ? - Versuch einer systematischen Darstellung von J. Mittelstraß' Interpretation*
wissenschaftsgeschichtlicher Rationalität, in: CONCEPTUS XXXV, Nr. 86-88, Salzburg-Innsbruck 2002-2003. [Aufnahme in: *Philosophers' Index*
University of Ohio.]
- 23.) *Erfolge der Wissenschaft und wissenschaftstheoretischer Realismus - Eine nicht ganz*
eindeutige Verbindung, in : DIVINATIO, Vol. XVIII, autumn-winter 2003, Sofia.
- 24.) *Ist deskriptiver moralischer Relativismus berechtigt ? - in : HANDLUNG , KULTUR ,*
INTERPRETATION - Zeitschrift für Sozial- und Kulturwissenschaften, 16. Jahrgang,
Heft 2, Oktober 2007, Hannover (Niedersachsen , BRD).
[Systematisch dargestellt in: *Sozialwissenschaftlicher Fachinformationsdienst - Wissenschaft- und*
Technikforschung, (Leibniz Gemeinschaft) Band 2008/2, bearbeitet von Artus, Helmut, M.,
Abschnitt 1.2: *Ethik und Verantwortung in Wissenschafts und Technik*, Seite 26.]
- 25.) *Worin unterscheidet sich der negative Utilitarismus vom tradierten Utilitarismus und läßt*
er sich mit ihm kombinieren ? Entwurf einer moderaten Spielart des negativen Utilitarismus,
in : **ETHICA**, Bd. 15, 2007 / Heft 4., Innsbruck, Tirol (Österreich).
- 26.) *Toleranz im Begriffsgefüge des ethischen Relativismus*, in: **PROLEGOMENA**, Journal of
Philosophy, 6 (2) 2007, Zagreb, Croatia. (Do sada više stotina čitanja odn. preuzimanja sa onlline-izdanja datog časopisa.)
[Aufnahme in die Internationale Bibliographie "Literatur zum ethischen Relativismus", im
Sammelband *Moralischer Relativismus*, hrsg. von Ernst, Gerhard, Mentis Verlag, Paderborn 2009, p.281, zugleich innerhalb der Datenbank
(Base de Datos) in spanischer Sprache *S u m a r i o s / S O C -* Filosofia.]
- 27.) *Die Intoleranz-Anschuldigung des Monotheismus - Betrachtungen zu einer fragwürdigen Kritik*,
in : GLAUBE UND DENKEN, Jahrbuch der Karl-Heim-Gesellschaft, 21. Jahrgang, 2008, Frankfurt a.M. (Hessen, BRD); auch in: *Probudi krepost*
Aretički pristup filozofiji, internacionalni zbornik - FS Ivan Koprak, Zagreb 2015.

- 28.) *K. Popper und die Idee eines negativen Utilitarismus*, in: AUFKLÄRUNG UND KRITIK, 15. Jahrgang, 2 / 2008, Nürnberg (Bayern, BRD).
[Zitiert innerhalb der Dissertation *Eine philosophische Management-Ethik*, Ein problemorientierter Ansatz auf der Grundlage des kritischen Rationalismus, Inauguraldissertation an der Philosophisch-historischen Fakultät der Universität Bern (CH), vorgelegt von Josef H. Naef, Luzern 2009.]
- 29.) *Demokratischer Pluralismus und die moderate Intoleranz - Eine Betrachtung anhand der Kritik von K.R. Poppers Auffassung*, in: AUFKLÄRUNG UND KRITIK, 17. Jahrgang, 1 / 2010., Nürnberg (Bayern, BRD).
- 30.) *Die wahre Natur des Paradoxes der Toleranz und seine Auflösung*, in: AUFKLÄRUNG UND KRITIK, 17. Jahrgang, 1 / 2010., Nürnberg (Bayern, BRD).
- 31.) *The Successes of Science and Scientific-Theoretical Realism - A Less than Direct Connection*, in: CERCETARI Filosofico-psihologice, Anul III, Nr.2, iulie-decembrie 2011, Bucharest-Karlsruhe-Iashi-Münster. ****
- 32.) *Ist eine utilitaristische Ethik möglich ? - Zur Utilitarismuskritik bei M. Schlick und H. Hartmann*, in: AUFKLÄRUNG UND KRITIK, 18. Jahrgang, 3 / 2011, Nürnberg (BRD).
- 33.) *Dekartova teza empirijskog skepticizma u svetlu savremene kritike*, u: THEORIA, No. 4 / 1996., Beograd.
- 34.) *Da li je skepticizam izvorište teorije saznanja ?* u: FILOZOFSKI GODIŠNJAK, No.1-2, Beograd 2002.
- 35.) *O višeznačnosti razumevanja*, u: T E M E, XXVI, No. 4, Niš 2003.
- 36.) *Procesi revitalizovanja religija, konfesionalne i kulturne razlike, tolerancija - Neki sociološki aspekti*, u: SOCIOLOŠKA LUČA, I / 1, 2007; lako izmenjena verzija:
Putevi i izazovi revitalizacije religija, u: *Philosophia*, E-Journal for Philosophy and Culture, Sofia 2015.
- 37.) *Verske razlike i tolerancija - Doktrinarni izvori i neki elementi za sociološko objašnjanje*, u: SOCIOLOŠKI PREGLED, Vol. XXXI (2007), no. 4, Beograd.
- 38.) *Aspekti tolerancije i netolerancije*, u: THEORIA, 3 / 2008, Beograd.
- 39.) *Verske raznolikosti i tolerancija*, (stark erweiterete Fassung von (37.)), u: POLITIKOLOGIJA RELIGIJE, No. 2, Vol. II / 2008, Beograd.
- 40.) *Biologija i etika : između instikata i opredeljenja*, u: SOCIOLOŠKA LUČA, Vol. III / 1, 2009.
- 41.) *Vrednosni diverzitet i formalni, kvantitativno profilisani pojam kulturnog progressa*, u: POLJA, Časopis za književnost i teoriju, No. 459, septembar / oktobar MMIX, Novi Sad 2009.
- 42.) *Kumulativističko nasleđe i njegove aktuelne forme - Prilog razumevanju kumulativističke interpretacije naučnih razvoja*, u: THEORIA, 2 / 2010, Beograd.
- 43.) *"Paradigma univerziteta" i znanstvena istraživanja : između kreacije, transfera i primjene znanstvenog znanja*, u: METODIČKI OGLEDI – Časopis za filozofiju odgoja, Vol. XVII (2010), 1-2, Zagreb, Croatia.
- 44.) *Prava za životinje – Ka normativnom reguliranju suživota ljudi i životinja na pozadini paralelne primjene dvaju pristupa*, in: *Filozofska istraživanja*, br.129, god.33 (2013), sv.1, Zagreb (brojna čitanja odn. preuzimanja online-izdanja).
[Elektronska verzija preuzeta u: *Philosophical Papers.org*, Centre for digital Philosophy, Western University, Canada, Philosophical Documentation Centre, Ohio, USA. Navodi se i citira u: Nedić, T.: Pravni sustav zaštite života, zdravlja i dobrobiti životinja – bioetički pristup u pravnom okviru, u: *Socijalna ekologija*, Vol.28, 2017, Zagreb; iscrpnije takođe i u: isti autor: Primjenjivost nužne obrane kod kaznenog djela mučenja ili ubijanja životinja, u: *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, vol.38, br.2 / 2017, Rijeka.]

- 45.) *Istina i uspešno orijentisanje prakse* - Pragmatističko nasleđe u interpretiranju istine i njegovi dometi in: *Philosophia*, E-Journal for Philosophy and Culture, October 5, Sofia 2013.; mestimično ispravljena verzija u: *THEORIA*, II / 2014, Beograd.
- 46.) *Gegenstand und Methodologie der Sozialwissenschaften I-II*, (zweiteilig) in: *C e r c e t a r i*- Filosofico-psichologice, Anul V., Nr.1 & Nr.2, 201 Bucharest-Karlsruhe-Iashi-Münster.
- 47.) *Konstitucija etike i društvena realnost*, u: *SOCIOLOŠKA LUČA*, god.VIII, No.2 / 2014.
- 48.) *Poppers rätselhafter Agnostizismus* in: *GLAUBE UND DENKEN – Jahrbuch der Karl Heim Gesellschaft*, 28. Jahrgang, Frankfurt a.M./ Bern/ New York u.a., 2015.
- 49.) *Poppers ungeschriebene Ethik und der Kritische Rationalismus*, in: *AUFKLÄRUNG UND KRITIK*, 4/ 2017, 24. Jahrgang, Nürnberg (BRD).
- 50.) *Granice ateističkog tumačenja problema teodiceje*, in: *THEORIA*, No. 3/ 2017 Beograd.
- 51.) *Protiv ideologizovanja nauke, za njenu tehnološku primenu*, u: *Godišnjak Filozofskog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu*, knjiga XLIII/2, Novi Sad 2018. (Annual Review of the Faculty of Philosophy, vol. XLIII/2, Novi Sad 2018.)
- 52.) *Šta su to tradicije?* (sistematska rasprava, pripremljeno za objavljivanje).
- 53.) *Custav Schollers Bestimmung des Methodenbegriffes und ihre Konsequenzen* (in Vorbereitung).

Diskussionsbeiträge – diskusioni prilozii

- 54.) *Über einen neuen Versuch der Argumentation für die methodologische Einheit der Wissenschaften*, in : *CONCEPTUS*, No. 59, Salzburg / Innsbruck 1989.
- 55.) *Über eine unzulängliche Auffassung der methodologischen Einheit der Wissenschaft und ihre unbefriedigende Verteidigung*, in : *CONCEPTUS*, No. 61, Salzburg / Innsbruck 1990.
[Beide aufgenommen in : *PHILOSOPHERS INDEX* (University of Ohio, USA), Vol. 24, No. 1, und *PHILOSOPHERS INDEX* (University of Ohio, USA), Vol. 24, No. 4.]
- 56.) *Von der vermeintlichen Unverträglichkeit von ethischem Relativismus und Toleranz*, (Eine Kritik an Bernard Williams) in : *LOGOS*, Zeitschrift für systematische Philosophie, Bd. 7, Heft 3 / 2001- 2002, Tübingen.
[Aufnahme in die Internationale Bibliographie "Literatur zum ethischen Relativismus", im Sammelband *Moralischer Relativismus*, hrsg. von Ernst, Gerhard, Mentis Verlag, Paderborn 2009, p.281.]
- 57.) *O jednom nerazumevanju teološkog rasuđivanja* (kritika teza prof. M. Zurovca), u : *THEORIA*, No. 3, Beograd 1997.
- 58.) *Jedno klasično delo ?* (kritika teza iz knjige *Nauka o politici* Ljubomira Tadića) u:
SOCIOLOŠKI PREGLED, vol. XXXIV, No.1-2 , Beograd 2000.
- 59.) *O jednom teorijski neuspelom i sadržajno problematičnom vidjenju tolerancije*, (kritika teza iz knjige *Dijalog i tolerancija* Đ. Šušnjića) u : *SOCIOLOŠKI PREGLED*, No.1-2, Beograd 2001.
- 60.) *A Some Misunderstandings and some Step in the Diskussion on the Scientific-Theoretical Realism*, Reply to H. Sankey, in: *RATIO / RAZLOG*, Jahrbuch für europäische Philosophie und Gesellschaftslehre, Bd.VII/IX, Pogorizca/Belgrad 2015.
- 61.) *Upitni aspekti regionalne ekspanzije analitičke filozofije*, (sistematski kritički osvrt) u: *ARHE*, No.1/ 2017, Novi Sad.
- 62.) *Faktum der Erkenntnis und Erkenntnisgültigkeit – Zwischen Chisholm und Nelson* (sistematska kritička analiza teza dvoje poznatih epistemologa, pripremljeno za objavljivanje).

Besprechungen - recenzije

63.) *Ethik und praktische Erfahrung*, in: ARCHIV FÜR GESCHICHTE DER PHILOSOPHIE, Heft 70/3, Bonn 1988, NRW.

[Aufnahme in: Schroth, Jörg: *Leonard Nelson – Bibliographie der Sekundärliteratur*, Frankfurt a.M. 2018.]

64.) *Sa Poperom reflektirati našu intelektualnu situaciju* (recenzija knjige *Poruke skromnosti*, Beograd 2009, od M. Brdara), u: THEORIA 3 / 2010, Beograd.

65.) *Filozofska analiza u eri dijalektike* (sistematska recenzija knjige *Sa moje tačke gledišta*, Beograd 2005, od S. Knjazeve), u: RAZLOG/RATIO, tom III-IV, Podgorica / Beograd 2007-2008.

66.) *Eine Verteidigung des Religionsnihilismus*, (ausführliche systematische Besprechung des Buches *Zur Analyse und Kritik der Religionen*, Aschaffenburg 2017, von H.Albert), erscheint demnächst in: SYNTHESIS PHILOSOPHICA, Zagreb.

67.) *Politika i geneza metafizike* (recenzija knjige M. Milovića *Metafizika i politika*, 2018), in: ARCHE, No.2/2018, Novi Sad.

Herausgeberschaften - priređivanja

68.) E T I K A - *Ogledi iz primenjene etike, CID*, Podgorica 1999 (komentarisana hrestomatija).*****

69.) *Savremena filozofija morala*, Podgorica / Beograd 2002 (komentarisana hrestomatija).*****

70.) Kelzen, Hans: *Elementi teorije pravnih normi* - Odabrani pozni spisi, Podgorica / Beograd

2003, objavljeno sa podrškom Austrijskog ministarstva za nauku u Beču (Auswahl, Übersetzung, systematische Einleitung - izbor, priređivanje, prevod sa nemačkog i uvodni esej).

71.) R a z l o g / R a t i o - Godišnjak za evropsku filozofiju u teoriju društva / Jahrbuch für europäische

Philosophie und Gesellschaftslehre, Bd. I-IX, Podgorica-Beograd, erscheint seit 2004/2005.*****

72.) Kangrga, Milan: *Fenomenologija ljudskog svijeta – Izbor tekstova / Ein Lesebuch*, sa opširnim sistematskim uvodom priređivača, Podgorica 2016; Online-izdanje, štampano izdanje.

[Preuzeto u fondove biblioteka filozofskih fakulteta u Zagrebu, Rijeci, Osijeku, Splitu, Beogradu, Mariboru, Kragujevcu, Nišu, Univerzitetske biblioteke „Svetozar Marković“ u Beogradu, te filoloških fakulteta u Winsconsinu (USA) ... idr.; brojna čitanja odn. preuzimanja online-izdanja.]

73.) Marković, Mihailo: *Sloboda kao samoodređivanje* - Odabrani ogledi, sa uvodom priređivača (u pripremi).

74.) Grljić, Danko: *Delanje, umjetnost, angažman* – Odbrani eseji, sa uvodom priređivača (u pripremi).

* Dieses Buch wurde bislang in mehreren Dissertationen verwendet, unter anderem auch in: Brandt, Andreas: *Ethischer Kritizismus - Untersuchungen zu L. Nelsons «Kritik der praktischen Vernunft» und ihren philosophischen Kontexten*, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 2002 (publ. Diss., vorgelegt an der Universität zu Göttingen, BRD). (Knjiga se navodi u spisku korišćene stručne literature na str.353, dok se na str.121 ista knjiga (1988) ocenjuje kao - zajedno sa studijom prof. Schreibera (Braunschweig 1975) - do sada teorijski najrazvijenija interpretacija generalne Nelsonove koncepcije epistemologije.)

Ausserdem wird das gleiche Buch erwähnt auch im Rahmen der Monographie »Leonard Nelson-Ein biographischer Beitrag unter besondere Berücksichtigung seiner rechts- und staatsphilosophischen Arbeiten«, Ammersbek bei Hamburg 1991, verfasst von Franke, Holger).

** Registriert in: *Poppers Newsletter* 4 (1/2), 1990. Einige Ergebnisse dieser Abhandlung werden rezipiert auch in: Keuth, Herbert: *Die Philosophie Karl Poppers*, 1. Aufl., Siebeck-Mohr, Tübingen 2000.

*** Die Hauptthesen aus diesem Aufsatz werden dargelegt und besprochen in: Weiler, R./Schambeck, H.: *Naturrecht in Anwendung*, Wien-Graz 2009, S.59-60.

**** Darauf bezogene Replik: Sankey, Howard: *The Less than Direct Connection indeed - Reply to D.Yakovlyevitch*, in: DIVINATIO, vol.XIX, Sofia 2004. (Innerhalb dieser Replik versucht der Autor seine Thesen aus *What is Scientific Realism?* in: DIVINATIO, Vol.XII, zu verteidigen.)

***** Aufnahme in: "New Publications", in: NEWSLETTER - Akademie-Brief, No.30-Februar 2002, ed. by Europäische Akademie zur Erforschung von Folgen wissenschaftlich-technischer Entwicklungen, Bad Neuenahr, BRD. Uvršćeno u bibliografije i citirano u: *Ecologica* 11(2004), br.43, *Sociološki pregled*, Vol.XXXVIII (2004), no.1-2, Beograd, Đukić,O. (prir.): *Kultura, etika i vodenje organizacije*, Banja Luka 2006 (uz preuzimanje određenih tekstova), ... idr.

***** Opširan prikaz objavljen u: *Ekonomska politika*, Beograd 2003, (autor: prof.dr B.Stojanović, Ekonomski fakultet, Beograd).

***** Uvršteno u: Albahari, Biljana: Pregled domaće filozofske periodike u bibliotekama Srbije, u: *Filozofija i društvo*, XXIV (2), 2013 Beograd. Registrovano u: Žunjić, S.: *Istorija srpske filozofije*, drugo izd., Beograd 2014. Jedno od izdanja citirano u: Zimmer, Robert/Morgenstern, Martin *Karl R. Popper. Eine Einführung in Leben und Werk*, 2. durchg. & erg. Aufl., Tübingen 2015, S.201.

(*Vollständiges Schriftenverzeichnis umfasst mehr als 80. Überschriften;*
potpuna bibliografija obuhvata preko 80. naslova.)

Teilnahme an Tagungen - Učešće na naučnim skupovima

1. *Neurath-Schlick-Symposion*, Wittgenstein-Haus, Kundmanngasse 9, Vienna (Niederösterreich) 1983.,
2. Internationale Tagung zum 100. Todestag von Karl Marx, Friedrich-Ebert-Haus, Bad Godesberg, bei Bonn, NRW, 1983.,
3. *Europäisches Forum-Alpbach*, Alpbach (Tirol, Österreich) 1984.,
4. *Wittgenstein-Symposion*, Kirchberg am Wechsel (Niederösterreich), 1985.,
5. *Fragen der gegenwärtigen Wissenschaftstheorie*, *Theodor-Heuss-Akademie*, Gummersbach (NRW), 1986. (Referat: "Zur methodologischen Abgrenzung von Sozial- und Naturwissenschaften"), *Europäisches Forum-Alpbach* (Tirol, Österreich) 1986.,
7. »Sprachen und Welt« - Tagung der *Deutschen Gesellschaft für phänomenologische Forschung*, Porta Nigra, Trier (Rheinland-Pfalz) 1984.,
8. Die Philosophie des kritischen Rationalismus, *Inter-University Centre of postgraduate Studies*, Dubrownik 1987. (Referat: "Die Frage nach dem methodologischen Dualismus der Natur und Sozialwissenschaften und der Standpunkt der kritischen Rationalisten"),
9. Wissenschaftliche Weltauffassung des Wiener Kreises, Altes Rathaus, Vienna (Niederösterreich) 1991.

Castvorträge – gostujuća predavanja

- Vortrag am Institut für Philosophie der Universität zu Salzburg (Oberösterreich) Wintersemester 1994/95, am 1. Dezember 1994., zum Thema

"Strikter und gemäßigter Nonkognitivismus in der Religionsphilosophie",

(Moderation: Prof.Dr. Heinrich Ganthaler).

- Na Pravnom fakultetu UCC u Podgorici u letnjem semestru (03. aprila) 1998. održano predavanje pred profesorskim kolegijumom sa temom

"Kelzenova pozitivistička koncepcija pravnih normi ".

- Izvođenje nastave iz *Metodologije društvenih nauka* na postdiplomskim studijama sociologije na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Nišu, po pozivu (studijskih 2003/2004., i 2004/2005).

Teilnahme an einheimischen Tagungen - učešće na domaćim naučnim skupovima

1. Međunarodni simpozijum *Budvanski dijalozi* (Budva, maj 1991), podnet referat :
"Rekvijem za Karla Hajnriha - Metodološka razmatranja o prirodi i sudbini Marksovog učenja".
2. XI. naučni skup *Estetičkog društva Srbije* (SANU-Beograd, april 1991), podnet referat :
"Fenomenologija Svetog u umetničkim delima".
3. XII. naučni skup *Estetičkog društva Srbije* (SANU-Beograd april 1993), podnet referat :
"Shvatanje objektivnosti vrednovanja u umetničkoj kritici kod J. Džervija".
4. VII. naučni skup Književno-filozofske škole, *UKS-SFD*, Kruševac 1995, podnet referat :
"Zlo u istoriji kao etički problem teizma - koncepcija H. Kinga".

5. VIII. naučni skup "*Istorija, filozofija i književnost*" Književno-filozofske škole, UKS-SFD,
27- 29. jun 1996, Beograd, podnet referat :
"*Istorijska nauka, vrednovanja i moralni napredak čovečanstva*".
6. Godišnji impozijumu SFD-a, Sremski Karlovc 1997., podnet referat »*Priroda razumevanja*«.
7. Simpozijum SOCIOLOŠKI ASPEKTI PROGRESA I KULTURE (14-15 maj 1999, Nikšić),
podnet referat : "*Odnos vrednosnog pluralizma (i univerzalizma) prema kulturnom progresu*".
8. Okrugli sto: POSLOVNA ETIKA I DRUŠTVENE PROMENE (održan 6. marta 2003, u Beogradu),
BK-Univerzitet, Fakultet za trgovinu i bankarstvo, podnet referat :
"*Primenjena etika i etika privređivanja*".
9. Religija između istine i društvene uloge, simpozijum SFD, Filozofski fakultet, Beograd, 19-20. septembar 2008, podnet referat :
"*Praktičko-društvena priroda religija i njihove društvene funkcije*".
Öffentliche Vorträge - predavanja na javnim tribinama
- Na redovnoj tribini *Predavačkog centra* "Kolarčevog narodnog univerziteta" u Beogradu, 23. oktobra 2007. održano predavanje sa temom "*Verske razlike i tolerancija*".
- Na redovnoj tribini *Predavačkog centra* "Kolarčevog narodnog univerziteta" u Beogradu, 26. novembra 2008. predavanje sa temom "*Religija i društvena praksa*".

Forschung im Ausland – istraživanja u inostranstvu

[1980 – 2010.]

- **1983.** na Institutu za filozofiju *Karl Francens-Univerziteta u Gracu* (Steiermark, Austrija),
mentorstvo: Prof.Dr. Rudolf Haller.
- **1989.** na Institutu za filozofiju *Univerziteta u Regensburgu* (Bayern),
mentorstvo: Prof.Dr. Franz von Kutschera.
- **1991.** am Institut für Philosophie und Dokumentationszentrum für österreichische Philosophie
der *Universität zu Graz*, Betreuer: Prof.Dr. Rudolf Haller (upravnik Centra).
- **1992.** an der Evangelisch-theologischen Fakultät, Lehrstuhl für Religionsphilosophie, *J.W. von Goethe Universität zu Frankfurt a. M.* (Hessen
Betreuer: Prof.Dr. Ingolf U. Dalferth.
- **1994.** na Institutu za filozofiju *Univerziteta u Salzburgu* (Oberösterreich),
mentorstvo: prof.dr. Heinrich Ganthaler.
- **1996.** Lehrstuhl für öffentliches Recht, *Iuridicum* der Universität zu Wien (Niederösterreich),
Betreuer: Prof.Dr. Robert Walter (Lehrstuhlinhaber).
- **1998.** na Institutu za filozofiju *Hajnrih-Hajne Univerziteta u Diseldorfu*
(Nordrhein-Westfalien), mentorstvo: Prof.Dr. Dieter Birnbacher.
- **2000.** na *Centru za teoriju nauke i filozofiju* Univerziteta u Konstancu (Baden-Württemberg),
mentorstvo: Prof.Dr. Jürgen Mittelstraß (direktor Centra).
- **2002.** am Zentrum für Wissenschaftstheorie und Philosophie, der *Universität zu Konstanz*
(Baden-Württemberg), Betreuer: Prof.Dr. Jürgen Mittelstraß.
- **2006.** am Institut für Philosophie-Lehrstuhl für Ethik, der *Heinrich-Heine-Universität zu Düsseldorf*
(Nordrhein-Westfalien), Betreuer: Prof.Dr. Dieter Birnbacher.

Ehrungen – Počasti

- **1980.** Verleihung des *Oktoberpreises* der Belgrader Stadtversammlung für die Diplomarbeit; Oktobarska nagrada Skupštine grada Beograda za najbolje diplomske radove (rad: *Ingardenova teorija estetskih vrednosti*, 110. str.);
- Mehrfache Vergabe von ausländischen Forschungsstipendien - dodeljivanje inostrane stipendije za postdiplomske studije u okviru programa "podrške nadarenim doktorantima" (Begabtenförderung), te niza drugih inostranih stipendija za stručno usavršavanje (od strane Saveznog ministarstva za nauku i istraživanja Austrije, Nemačke akademske razmenske službe (DAAD), Austrijske akademske razmenske službe ... etc.);
- **1989.** (die nicht angenommene) Einladung zur Gastprofessur (*Lehrauftrag*) im Sommersemester 1989. am *Institut für Philosophie* (Lehrstuhl Prof.Dr. G. Zecha) der Universität zu Salzburg (Oberösterreich, VRÖ), (nerealizovani) poziv na jednosemestralnu gostujuću profesuru u Salzburgu;
- **1992.** Einladung zur Tagung "*Logische und erkenntnistheoretische Grundlagen der Philosophie Leonard Nelsons*", in Rum bei Innsbruck (Tirol, Österreich), 31. Juli 1992., (nerealizovani) poziv na međunarodni simpozijum u svojstvu referenta, uz uvrščivanje vlastite monografije (1.) u službenu bibliografiju posebno preporučene stručne literature za isti simpozijum, u kojoj se ona navodi pod rednim brojem (5.);
- **1992.** Einladung zum Gastvortrag – (nerealizovani) poziv na gostujuće predavanje na *Institutu za filozofiju* L. Francens-Univerziteta, Innsbruck od strane Filozofskog društva u Innsbrucku (*Philosophische Gesellschaft Innsbruck*, am Institut für Philosophie), (Tirol, Österreich), 1992;
- **2013.** Herausgabe der internationalen Festschrift zum 60. Geburtstag : **Denkformen - Oblici mišljenja**, hrsg. v. Fatić, A., Belgrad 2013 (Beiträge in Deutsch, Englisch, Portugisisch, Serbisch). Priredivanje međunarodnog višejezičnog svečanika u čast 60. rođendana, uz učešće 20 renomiranih evropskih i jugoslovenskih naučnika.
[Ovo izdanje je preuzeto u bibliotečke fondove niza renomiranih međunarodnih i jugoslovenskih biblioteka; do sada blizu 300. čitanja odn. preuzimanja na Internetu. Navodi se u: Bayer, M./ Kropff. M./ Liedke,U. (Hg.): *Religionsloses Ostdeutschland. Wahrnehmungen und Diskurse*, Leipzig 2015, S.150.];
- **2018.** Po pozivu uredništva, *recenzent* filozofskih tekstova za *Godišnjak Filozofskog fakulteta* Univerziteta u Novom Sadu – izdanje iz domena društveno-humanističkih nauka.

Mitgliedschaften – Članstva

- Seit **2014/2015.** ordentliches Mitglied des *Wilhelm-Röpke-Instituts*, Zwickau, BRD.
(Član međunarodnog kolegijuma društvenonaučnog W. Röpke-Instituta, SRN.)

Internet-Darstellung – predstavljanje na internetu

- Odabrane publikacije su izložene i dostupne na *Academia.edu*, uz navođenje imena autora te naziva ustanove *University of Montenegro*.

Bibliografija i naučne aktivnosti

<http://www.ucg.ac.me/rektorat>

Akademski kalendar
<http://www.ucg.ac.me/objava/blog/17125/objava/1>

<http://www.ucg.ac.me/objava/blog/17125/objava/1>

**Magna Charta
Universitatum**
<http://www.magna-charta.org>

EUA
<http://www.eua.be/>

O Univerzitetu
([objava/org/0/poz/info](#))

Info ([objava/org/0/poz/info](#))

Tijela ([objava/org/0/poz/tijela](#))

Dokumenti
([objava/org/0/poz/dokumenti](#))

Centri ([objava/org/0/poz/centri](#))

Centralna univerzitetska biblioteka
([objava/org/0/poz/biblioteka](#))

Publikacija
([objava/org/0/poz/publikacije](#))

Arhiva ([objava/org/0/poz/arhiva](#))

Studije

Nivoi studija
([objava/org/0/poz/nivoistudija](#))

Nastava ([objava/org/0/poz/nastava](#))

Studenti ([objava/org/0/poz/studenti](#))

Nauka i istraživanje

Naučni radovi
(<https://www.ucg.ac.me/objava/blog/14/objava/21/ista-naucnih-radova>)

Doktorske i magistarske teze
(<https://eteze.ucg.ac.me/>)

Projekti (./projekti/0)

Mobilnost istraživača i osoblja
([objava/org/0/poz/mobilnost](#))

Media

Press ([objava/org/0/poz/press](#))

Multimedia
([objava/org/0/poz/multimedia](#))

(<https://www.eua.be>)

© 2017 UCG - Univerzitet Crne Gore. Sva prava zadržana.

f t in d
([http://www.ucg.ac.me](#))
lang=en-
gore-
17684)

УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ

Цетински пут б.б.
П. фах 99
81000 ПОДГОРИЦА
ЈУГОСЛАВИЈА
ТЕЛЕФОНИ: (081) 241-777
241-888
Факс: (081) 242-301

UNIVERSITY OF MONTENEGRO

Cetinjski put b.b.
P.O. BOX 99
81000 PODGORICA
YUGOSLAVIA
Phone: (+381) 81 241-777
241-888
Fax: (+381) 81 242-301

Број: 01-1408
Датум, 29.12.2003 г.

Ref: _____
Date: _____

Na osnovu člana 97. Zakona o Univerzitetu ("Sl.list RCG", br. 27/92 i 6/94) i člana 94. Statuta Univerziteta Crne Gore, Naučno-nastavno vijeće Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 25.12.2003.godine, donijelo je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr DRAGAN JAKOVLJEVIĆ bira se u zvanje **redovnog profesora** Univerziteta Crne Gore za predmete: **Teorija saznanja i Etika sa aksiologijom** na **Filozofskom fakultetu** u **Nikšiću**.

REKTOR,

Prof.dr Ljubiša Stanković